

Kijkwijzers

vakken

2024-2025

Driestar hogeschool

Driestar educatief

Inleiding

Eén van de doelen waar de a.s. leraar tijdens het werkplekleren werkt, is het geven van kwalitatief goede lessen voor alle vakgebieden. Op de bijlage bij het plannings- en evaluatieformulier zijn voor alle vakken beoordelingscriteria geformuleerd. Voor een aantal vakken zijn kijkpunten toegevoegd, die een toelichting geven op de beoordelingscriteria.

Inhoud

Godsdienstige vorming.....	2
Nederlands – lezen	5
Nederlands – begrijpend lezen.....	6
Nederlands – spelling	8
Nederlands – taal	9
Rekenen.....	12
Aardrijkskunde	16
Geschiedenis	20
Natuur en techniek.....	25
Handschriftonderwijs	28
Verkeer	32
Beeldende vorming	33
Muziek	36
Bewegingsonderwijs.....	38
Spelbegeleiding jongere kind	41
Begeleiden speel-/ werkles jongere kind	43
Kringgesprek met het jongere kind	45

Godsdienstige vorming

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1 (pedagogisch)

De a.s. leraar zorgt voor verbinding met de leerlingen, doordat hij tijdens de Bijbelvertelling met woordgebruik, inhoud, boodschap en toepassing aansluit bij de beleving en belevingswereld van de leerlingen.

Beoordelingscriterium 2 (didactisch)

Didactisch: De a.s. leraar vertelt beeldend, waarbij er sprake is van goed stemgebruik, goede mimiek en een goede inzet van hulpmiddelen.

Beoordelingscriterium 3 (theologisch)

De a.s. leraar zorgt ervoor dat de les Bijbelgetrouw is, overeenkomt met het gereformeerd belijden en dat er een duidelijke boodschap wordt doorgegeven aan de leerlingen.

Toelichting op de drie criteria

De student moet aan het eind van het eerste jaar een vertelling kunnen houden van ongeveer 10 minuten. De vertelling moet uit het hoofd gehouden worden en mag niet uit een kinderbijbel worden voorgelezen. De student zal daarbij getoetst worden op stemgebruik, woordgebruik dat dicht bij de Schrift ligt en interactie met de kinderen. De student moet de dagopening houden en let erop dat er goede aandacht is voor het zingen en bidden en danken. De student toont hierbij eerbied en respect. De student zal rekening houden met het bijbelrooster en de feestdagen.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (pedagogisch)

De a.s. leraar kent het ideaal van de godsdienstige vorming en toont bewogenheid met kinderen, rekening houdend met hun verschillende achtergronden. Deze houding komt openbaar in Bijbelverhalen en andere lesinhouden en praktijken binnen de godsdienstige vorming.

Beoordelingscriterium 2 (didactisch)

De a.s. leraar kan de volgende vormen aanbieden: Bijbelleeslessen (studerend en mediterend), memoriseren van Bijbelteksten, liederen en geloofsleer en deze koppelen aan diverse liturgische praktijken

Beoordelingscriterium 3 (theologisch)

De a.s. leraar legt verbinding met de (gereformeerde) belijdenisgeschriften in de godsdienstige vorming in de klas.

Toelichting op de drie criteria

De student moet zich verder bekwamen in het beeldend vertellen van de Bijbelverhalen. De student laat merken dat hij de belijdenisgeschriften kent en daarnaar kan verwijzen. De student richt zich op de diversiteit in de leerlingen in zijn klas en probeert rekening te houden met de achtergronden van de kinderen.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (pedagogisch)

De a.s. leraar verdiept zich in de diversiteit die in de groep aanwezig is en houdt daar rekening mee bij het vertellen. Zijn woordkeus en verhaalkeus richt zich sterk op deze leeftijdsgroep. Er is ook aandacht voor kerk- en zendingsgeschiedenis.

Beoordelingscriterium 2 (didactisch)

De a.s. leraar zal niet alleen vertellen, maar ook luisteren naar de belevingen van de kinderen en hij zal in gesprek kunnen gaan met deze kinderen. De kinderen kunnen steeds beter overweg met de Bijbelse sleutelwoorden.

Beoordelingscriterium 3 (theologisch)

De a.s. leraar kent de principes van theologiseren met kinderen en hij zal die ook steeds proberen toe te passen. Daardoor kan er ook gewerkt worden aan meer theologische diepgang (verbinding met belijden-geschriften).

Jaar 3 jongere en oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (pedagogisch)

De a.s. leraar kent de rollen van de leraar en het principe van wederkerige ontsluiting en past deze toe in zijn pedagogische houding.

Beoordelingscriterium 2 (didactisch)

De a.s. leraar is in staat een godsdienstig vormingsgesprek voor te bereiden en uit te voeren door de juiste didactische middelen in te zetten.

Beoordelingscriterium 3 (theologisch)

De a.s. leraar brengt de uitgangspunten van theologiseren met kinderen en weet deze betekenisvol in te zetten.

Toelichting op de drie criteria

De student verdiept zijn vertellingen uit de Bijbel. Hij staat meerdere dagen voor de klas en kan zo een serie bijbellessen geven. De student is in staat zelf bijbellessen te ontwerpen door materiaal mee te nemen en andere werkvormen te gebruiken. De student oefent zich in het houden van godsdienstige vormingsgesprekken met de kinderen (theologiseren). Daarbij probeert hij de inbreng van de kinderen een goede plek te geven. Voor meer informatie over het theologiseren met kinderen zie de informatie hieronder.

Het godsdienstig vormingsgesprek

Een meer complexe onderwijsvorm binnen de godsdienstige vorming is 'theologiseren met kinderen'. De a.s. leraar heeft hier aan het einde van het tweede leerjaar kennis mee gemaakt en ontwikkelt dit verder tijdens het werkplekleren. Dit gebeurt naast de basishandeling van de Bijbelse vertelling en de godsdienstige vormingselementen die in leerjaar 2 zijn aangeboden.

Wederkerige ontsluiting

De a.s. leraar kan een bron ontsluiten en stelt vervolgens leerlingen in staat deze voor zichzelf te ontsluiten. Er is sprake van een gelijkwaardig gesprek tussen leraar en leerlingen, zonder dat zij gelijk zijn.

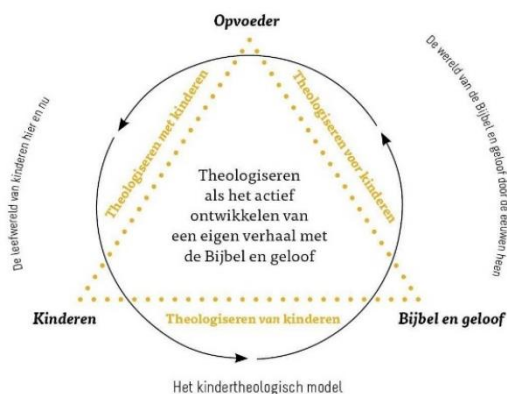
Rollen van de docent

De a.s. leraar laat tijdens het voeren van gesprekken met kinderen zien dat hij de drie docentrollen inzet en hij kan daar ook op reflecteren. De drie rollen zijn:

- Waarnemer: observeert wat kinderen met het thema doen
- Inhoudsdeskundige: de leraar brengt zijn eigen kennis in om kinderen te helpen
- Gesprekspartner: de leraar is in gesprek met de kinderen

Elementariseren

Het model 'Elementariseren' is een methode om een godsdienstig vormingsgesprek met kinderen voor te bereiden. Tijdens de les hoeven niet alle 'bolletjes' uit het model aan de orde te komen. De a.s. leraar moet in staat zijn om de wereld van de Bijbel en het geloof betekenisvol te verbinden met de leefwereld van kinderen door in het gesprek kinderen ruimte te geven om zelf betekenis te geven en op zoek te gaan naar vragen en antwoorden. Hij weet welke vragen en reactie hij kan verwachten van kinderen en welke inhoud hij wil aanbieden en welke sleutel nodig is om het gesprek te openen. Door de juiste werkvormen en incentieven in te zetten, weet hij kinderen te raken en verbinding te leggen tussen kinderen en de geloofsinhoud.

Theologiseren met kinderen

Het kindertheologisch model (zie afbeelding) gaat uit van de mogelijkheid dat kinderen zelf in staat zijn gedachten over God te ontwikkelen. De aanstaande leraar theologiseert vóór kinderen en mét kinderen, maar biedt ook ruimte voor theologiseren dóór kinderen.

Nederlands – lezen

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar treedt op als rolmodel door veel en vaak (interactief) voor te lezen waarbij hij let op spreektempo, mimiek en intonatie.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar kan op passende wijze kinderen enthousiasmeren voor het lezen van boeken, bijvoorbeeld door boekpromotiewerkvormen.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar kan een gesprek voeren met kinderen over de inhoud van en de beleving bij een gelezen boek, bijvoorbeeld met de kaartjes van Chambers.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar kan het gekozen thema verrijken door het (voor)lezen uit jeugdliteratuur.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar kan op passende wijze kinderen enthousiasmeren voor het zelf lezen van (prenten)boeken en helpt hen bij het kiezen van een boek.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar onderkent het belang van lezen en maakt van verschillende werkvormen om kinderen enthousiast te maken voor lezen.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar kan een les van een van de zaakvakken verrijken door het (voor)lezen uit jeugdliteratuur.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar kan op passende wijze kinderen enthousiasmeren voor het lezen van boeken door het inzetten van verschillende werkvormen en het kiezen van rijke teksten/boeken.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar onderkent het belang van lezen en treedt op als een rolmodel door in een gesprek over leeservaringen van leerlingen en van zichzelf.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar kan een literair gesprek voeren met leerlingen waarin narratieve kenmerken worden besproken (tijd, ruimte, thema).

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar bevordert het leesplezier en brengt landelijke leesbevorderende activiteiten (zoals de Boekenweek, de week van de poëzie, de voorleesdagen) in de klas.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar kent het belang van leesplezier bij alle kinderen en inventariseert de leesvoorkeuren bij niet-lezers en stelt een passend boekenaanbod samen.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar kan een literair gesprek voeren met leerlingen waarin narratieve kenmerken worden besproken (tijd, ruimte, thema, ...)

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar bevordert het leesplezier en brengt landelijke leesbevorderende activiteiten (zoals de Boekenweek, de week van de poëzie, de voorleesdagen) in de klas.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar kent het belang van leesplezier bij alle kinderen en inventariseert de leesvoorkeuren bij niet-lezers en stelt een passend boekenaanbod samen.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Nederlands – begrijpend lezen

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar kan een methodeles geven en volgt de instructie en opbouw van de handleiding of sluit aan bij de gevolgde methodiek (bijvoorbeeld close reading of interactief voorlezen).

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar kan leerlingen enthousiasmeren over de inhoud van de tekst en formuleert een inhoudelijk lees/luisterdoel.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar brengt voorkennis aan zodat alle leerlingen betrokken zijn op de inhoud van de tekst/het prentenboek.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar weet dat de kwaliteit van de tekst invloed heeft op de leesmotivatie en kiest daarom voor een prentenboek met een rijke tekst.

Kijkpunten

- De tekst is authentiek en in zijn oorspronkelijke vorm. Dat betekent dat de auteur zijn volle taalrijkdom heeft ingezet en dat de tekst niet is aangepast voor didactische doeleinden. Het thema van de tekst is relevant en van belang voor het echte leven en de echte wereld. De tekst leent zich tot verdieping of verbreding binnen hetzelfde thema.
- De auteur legt veel variatie in zijn taalgebruik. Daardoor is de tekst aantrekkelijk en uitnodigend om te lezen. De tekst is beeldend geschreven: figuurlijk taalgebruik, vergelijkingen, ... De tekst motiveert om je eigen beeld te creëren. Het taalgebruik van de tekst is natuurlijk: er is een evenwicht tussen formeel en informeel taalgebruik. De tekst bevat een gevarieerde woordenschat. In de tekst is er een evenwicht tussen laag- en hoogfrequente woorden.

- Er is een elementaire tekst – of verhaalstructuur aanwezig: de auteur stelt een vraag of wekt vragen op, creëert een uitdaging, wekt interesse van de lezer en laat mogelijke oplossingen zien. De verschillende onderdelen van de tekst worden met elkaar verbonden en er is een samenhang merkbaar. Illustraties en andere visuele ondersteuning ondersteunen de tekst en kunnen het tekstbegrip bevorderen.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar past tijdens het lezen de techniek van het hardop denken toe en geeft de leerlingen inzicht in de verbanden van de tekst.

Kijkpunten

- De leerkracht onderbreekt af en toe het (voor) lezen door hardop denkend voor te doen (modeling) welke strategie de leerkracht zelf gebruikt om de tekst te begrijpen en hoe zij betekenis verleent aan de tekst.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar bevordert door interactie de mondelinge taalvaardigheid en het nadenken over teksten.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar kan een methodeles verrijken, door het kiezen van een rijke tekst of een betekenisvollere verwerking zoals een gesprek of schrijfo opdracht.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar modelt de leesstrategieën (vragen stellen, samenvatten, etc.) die passend zijn bij het inhoudelijke doel en het thema van de tekst. Hij maakt daarbij gebruik van het GRRIM

Kijkpunten

- Modeling: de a.s. leraar laat hardop denkend (modelend) zien hoe hij een stukje van de tekst leest en gebruik maakt van meerdere leesstrategieën.
- GRRIM (Gradual Release of Responsibility Instruction Model, of wel: Ik-, wij-, jullie- en jij-fasen): de a.s. leraar maakt in de instructie duidelijk gebruik van de ik-, wij-, jullie- en jij-fasen en zet diverse werkvormen in die passen bij de verschillende fasen.
- Doel: de a.s. leraar formuleert een lesdoel dat voorkomt uit de inhoud van de tekst en weet daarbij de leesstrategieën als middel en als doel aan te bieden en kiest een passende verwerkingsvorm.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar weet dat lezen, spreken en schrijven elkaar versterken en gebruikt dit afwisselend in verschillende fasen van de les.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar leest hardop denkend voor en betreft de leerlingen hierbij door het toepassen van het GRRIM-model.
2. De a.s. leraar werkt aan dieper begrip door het kiezen van een betekenisvolle verwerkingsopdracht zoals bijvoorbeeld de verteltafel of het naspelen van het verhaal.
3. De a.s. leraar biedt passende ondersteuning op zorgniveau 3 zodat alle leerlingen succesvol kunnen deelnemen aan de les begrijpend luisteren/lezen. Denk aan preteaching op het gebied van verhaalbegrip of woordenschat.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriteria

1. De a.s. leraar biedt door bijvoorbeeld het GRRIM-model of preteaching passende ondersteuning aan alle leerlingen.
2. De a.s. leraar werkt aan dieper begrip door het kiezen van een betekenisvolle verwerkingsopdracht (schrijven of spreken).
3. De a.s. leraar bevordert het duurzaam leren door meerdere taaldomeinen te integreren.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Nederlands – spelling

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar volgt de handleiding en geeft zelf een passende instructie. De digibordsoftware wordt gebruikt als ondersteuning en niet als vervanging van de instructie door de leerkracht.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar gebruikt tijdens zijn instructie de terminologie die past bij de methode.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar spreekt en schrijft in correct Nederlands.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar kent de ontwikkelingslijn beginnende geletterdheid en werkt doelgericht aan één of meerdere (tussen)doelen.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar maakt de doelen betekenisvol door te werken binnen een rijk thema waarin de taalvaardigheden van de leerlingen gestimuleerd worden.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar kent de leesvoorwaarden en werkt binnen een les aan auditieve en visuele vaardigheden

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar kent de leerlijn spelling en gebruikt passende didactiek tijdens de instructiefase.

Kijkpunten

- De a.s. leraar kan tijdens de instructie een of meerdere passende instructieprincipes vanuit Huizenga (2020) gebruiken zoals: Visuele inprenting, analogie, regelstrategie.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar kent de spellingcategorieën en kiest passende instructieprincipes.

Kijkpunten

- De a.s. leraar kent en gebruikt de benamingen van de spellingcategorieën zoals de gebruikte methode deze aanbiedt.
- De a.s. leraar kent en gebruikt de verschillende spellingstrategieën vanuit Huizenga (2020) zoals: Foniologiestrategie (luisterstrategie), woordbeeldstrategie (inprenting), regelstrategie (spellingregels), analogiestrategie (vergelijkingsstrategie) en hulpstrategie (ezelsbruggetjes).

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar verrijkt de les door de les betekenisvol te maken, bijvoorbeeld door gebruik te maken van schrijfofdrachten die passen bij het thema of bij de zaakvakken.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar kent de ontwikkelingslijn en de tussendoelen beginnende geletterdheid en werkt doelgericht aan één of meerdere (tussen)doelen.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar kent de leesvoorwaarden en kan auditieve en visuele deelvaardigheden aan elkaar verbinden zodat er zintuigelijk rijk geleerd wordt.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar biedt passende ondersteuning zodat alle leerlingen succesvol kunnen deelnemen aan de les. De a.s. leraar zorgt voor herhaling en verdieping van de doelen tijdens spelactiviteiten.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 3 OK

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar laat zien dat hij de passende didactiek gebruikt.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar staat merkbaar boven de leerstof, kent de leerlijn en gebruikt de terminologie van de methode.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar kan passende ondersteuning bieden, bijvoorbeeld door het geven van verlengde instructie, aan spellingzwakke leerling op zorgniveau 2 en 3.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Nederlands – taal

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar volgt de handleiding en geeft een passende instructie. De digibordsoftware wordt gebruikt als ondersteuning.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar bevordert door interactie de mondelinge taalvaardigheid van alle leerlingen.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar spreekt en schrijft in correct Nederlands.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar bevordert de mondelinge taalvaardigheid van de leerlingen door het creëren van een passend taalaanbod; begrijpelijk en net boven het niveau van de leerlingen.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar kiest voor een werkvorm waarin er veel taalruimte geboden wordt aan alle leerlingen.

Kijkpunten

- De a.s. leraar schept beurt ruimte en creëert een uitnodigende sfeer (hij beperkt eigen beurt ruimte, geeft minimale responsen en accepteert stiltes en maakt afspraken over de beurtprocedures.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar geeft gerichte feedback waarin de taalproductie van de leerlingen gestimuleerd wordt. De a.s. leraar vraagt bij een antwoord van een leerling door de denkontwikkeling te stimuleren.

Kijkpunten

- De a.s. leraar stimuleert bewust en tijdig de beurtruimte voor minder taalvaardige en/of stille leerlingen.
- De a.s. leraar stemt af op het taalontwikkelingsniveau van leerlingen in spreektempo, woordkeus en zinslengte.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar laat zien dat hij de didactiek van de verschillende taaldomeinen beheerst en toont dit aan door zijn didactische keuzes te onderbouwen.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar verrijkt de taalles door de integratie van de taaldomeinen. Spreken, schrijven en lezen worden zoveel mogelijk in elke taalles ingezet.

Kijkpunten

- De a.s. leraar schept beurtruimte en creëert een uitnodigende sfeer (hij beperkt eigen beurtruimte, geeft minimale responsen en accepteert stiltes en maakt afspraken over de beurtprocedures).
- De a.s. leraar biedt nieuwe woorden aan en creëert daartoe kansen of grijpt kansen aan om de woordenschat uit te breiden.
- De a.s. leraar stemt af op het taalontwikkelingsniveau van leerlingen in spreektempo, woordkeus en zinslengte.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar beschikt over goede leerkrachtvaardigheden: hij bevordert de taalontwikkeling van de kinderen door het geven van gerichte feedback, het stimuleren van de taalproductie en het creëren van een passend taalaanbod.

Kijkpunten

- De a.s. leraar stimuleert het onderwerpsinitiatief van leerlingen door leerlingen vooraf te laten nadenken over een gespreksonderwerp en door tweetalgesprekjes in te zetten.
- De a.s. leraar verbetert en/of vult taalvormen van leerlingen aan. Vraagt om verheldering. Verifieert zijn/haar interpretatie, vat samen en bevestigt en stimuleert verbaal en non-verbaal leerlingen.
- De a.s. leraar stimuleert bewust en tijdig de beurtruimte voor minder taalvaardige en/of stille leerlingen.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar zorgt voor een taalrijke omgeving waarin kinderen met en van elkaar taal leren; er is veel ruimte voor interactie, er wordt veel gelezen en veel geschreven.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar biedt passende ondersteuning aan taalzwakkere of taalsterke leerlingen door gerichte instructie op herhaling of verdieping van de leerstof. Hij kiest zoveel mogelijk voor speelse werkvormen.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar beschikt over goede leerkrachtvaardigheden: hij bevordert de taalontwikkeling van de kinderen door het geven van gerichte feedback, het stimuleren van de taalproductie en het creëren van een passend taalaanbod.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar zorgt voor een taalrijke omgeving waarin kinderen met en van elkaar taal leren; er is veel ruimte voor interactie, er wordt veel gelezen en veel geschreven.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar biedt passende ondersteuning aan taalzwakkere of taalsterke leerlingen door gerichte instructie op herhaling of verdieping van de leerstof.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar beschikt over goede leerkrachtvaardigheden: hij bevordert de taalontwikkeling van de kinderen door het geven van gerichte feedback, het stimuleren van de taalproductie en het creëren van een passend taalaanbod.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Rekenen

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1 (plaats in de leerlijn)

De a.s. leraar beschrijft in de lesvoorbereiding een beginsituatie met hierin aandacht voor de leerstof, de didactiek en het niveau van de leerlingen. Tijdens de les sluit hij hierop aan.

Kijkpunten

Een goede beginsituatie bestaat uit het beschrijven van de leerstof, de didactische aanpak en het niveau van de leerlingen in de groep. De a.s. leraar geeft bij het formuleren van de beginsituatie een overzicht van leerstof die eerder in het leerjaar (en indien relevant in het voorgaande leerjaar) is behandeld. Hierbij beperkt hij zich tot de leerlijn die in de betreffende les aan de orde is. Daarnaast geeft hij een overzicht van de didactische aanpak die is gebruikt. Hij vermeldt hierbij de reken-wiskundemodellen (bijv. getallenlijn, verhoudingstabel, strookmodel), de materialen en strategieën die de leerlingen eerder hebben gebruikt bij het betreffende onderwerp. De a.s. leraar maakt hierbij gebruik van het leerlijnenoverzicht dat de methode biedt. Naast deze informatie beschrijven ze in overleg met de werkplekbegeleider het niveau van de groep met toetsresultaten en observaties als uitgangspunt.

Beoordelingscriterium 2 (gebruik materialen en modellen)

De a.s. leraar zet leermiddelen en reken-wiskundemodellen in waardoor de leerlingen de brug slaan tussen de concrete situatie en de abstracte som.

Kijkpunten

Een reken-wiskundemodel slaat een brug tussen de concrete situatie en de kale som. Denk hierbij aan bijv. de getallenlijn, het rechthoekmodel, het strookmodel en de verhoudingstabel. Geef de student feedback op het bordgebruik.

Beoordelingscriterium 3 (beheersing lesstof)

De a.s. leraar staat boven de lesstof waardoor er adequaat gereageerd wordt op de inbreng van leerlingen.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (leefwereld)

De a.s. leraar laat de rekenactiviteit aansluiten bij de leefwereld van het jongere kind.

Beoordelingscriterium 2 (wiskundig denken)

De a.s. leraar zet jonge kinderen aan het denken door de activiteit te starten met een betekenisvol rekenprobleempje.

Toelichting

Een voorbeeld van zo'n probleempje: de ober in het pannenkoekrestaurant neemt de bestelling op. Alle gasten geven de smaak van de pannenkoek en de keuze van het drankje door. Wie kan de ober helpen? Hoe moet hij dit allemaal onthouden?

Beoordelingscriterium 3 (handelingsniveaus)

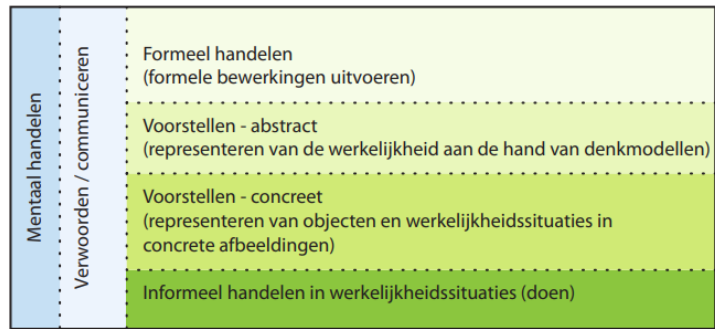
De a.s. leraar stemt de rekenactiviteit af op het jonge kind door het inzetten van concrete materialen.

Toelichting

- De handelingsniveaus zijn afgeleid van het handelingsmodel. In dit model worden vier handelingsniveaus onderscheiden.
 - a. Informeel handelen in werkelijkheidssituaties (doen). Op dit niveau leren kinderen op een informele manier door samen iets te doen.

- b. voorstellen concreet (representeren van objecten en werkelijkheidssituaties in concrete afbeeldingen). Op dit niveau leren de kinderen door gebruik te maken van afbeeldingen van werkelijke objecten of situaties en door hierover te praten met elkaar.
- c. voorstellen abstract (representeren van de werkelijkheid aan de hand van denkmodellen). Op dit niveau leren de leerlingen om op een meer abstract niveau te redeneren aan de hand van schematische voorstellingen van de werkelijkheid (bijv. een getallenlijn of een HTE-schema).
- d. formeel handelen (formele bewerkingen uitvoeren). Op dit niveau redeneren de leerlingen op basis van tekst, getallen of een combinatie van beide.

1 Overgenomen uit Protocol Ernstige Reken-Wiskunde problemen en Dyscalculie (p. 137) door M. van Groenesteijn, C. Borghouts en C. Janssen, 2011, Koninklijke van Gorcum BV.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (leefwereld)

De a.s. leraar laat de rekenles aansluiten bij de leefwereld van het kind.

Beoordelingscriterium 2 (differentiatie)

De a.s. leraar differentieert in de rekenles door aan te sluiten bij de werkwijze van de werkplekbegeleider.

Toelichting

- De handelingsniveaus zijn afgeleid van het handelingsmodel (zie de afbeelding bij jaar 2 jongere kind). In dit model worden vier handelingsniveaus onderscheiden.
 - a. Informeel handelen in werkelijkheidssituaties (doen). Op dit niveau leren kinderen op een informele manier door samen iets te doen.
 - b. voorstellen concreet (representeren van objecten en werkelijkheidssituaties in concrete afbeeldingen). Op dit niveau leren de kinderen door gebruik te maken van afbeeldingen van werkelijke objecten of situaties en door hierover te praten met elkaar.
 - c. voorstellen abstract (representeren van de werkelijkheid aan de hand van denkmodellen). Op dit niveau leren de leerlingen om op een meer abstract niveau te redeneren aan de hand van schematische voorstellingen van de werkelijkheid (bijv. een getallenlijn of een HTE-schema).
 - d. formeel handelen (formele bewerkingen uitvoeren). Op dit niveau redeneren de leerlingen op basis van tekst, getallen of een combinatie van beide.

Beoordelingscriterium 3 (handelingsniveaus)

De a.s. leraar laat in de uitwerking van het lesdoel verschillende handelingsniveaus zien.

Toelichting

De handelingsniveaus zijn afgeleid van het handelingsmodel. In dit model worden vier handelingsniveaus onderscheiden.

- a. Informeel handelen in werkelijkheidssituaties (doen). Op dit niveau leren kinderen op een informele manier door samen iets te doen.
- b. Voorstellen concreet (representeren van objecten en werkelijkheidssituaties in concrete afbeeldingen). Op dit niveau leren de kinderen door gebruik te maken van afbeeldingen van werkelijke objecten of situaties en door hierover te praten met elkaar.
- c. Voorstellen abstract (representeren van de werkelijkheid aan de hand van denkmodellen). Op dit niveau leren de leerlingen om op een meer abstract niveau te redeneren aan de hand van schematische voorstellingen van de werkelijkheid (bijv. een getallenlijn of een HTE-schema).
- d. Formeel handelen (formele bewerkingen uitvoeren). Op dit niveau redeneren de leerlingen op basis van tekst, getallen of een combinatie van beide.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (wiskundig denken)

De a.s. leraar creëert en begeleidt spelsituaties en hoekenwerk waardoor het wiskundig denken van de leerling wordt gestimuleerd.

Toelichting

Vanuit het spontane spel van de kinderen bedenkt de a.s. leraar activiteiten die hen aanmoedigen om te verkennen, te redeneren en problemen op te lossen. Dit doet hij door de leerlingen nieuwsgierig te maken en een onderzoekende houding te stimuleren. Vragen die hierbij helpend zijn: 'Wat gebeurt er als...', 'Waarom pak je die...', 'Waarom gebeurde dat...', 'Wat kon hij doen', 'Wat zou je doen als...', 'Waarom is het gemaakt van...' en 'Hoe weet je dat...'. Voorbeeld bij het thema 'Ik ga naar de kapper': hoe weet je nu wanneer de kapper open is?

Beoordelingscriterium 2 (rekentaal)

De a.s. leraar zet tijdens de rekenactiviteit diverse vormen van interactie in waardoor de leerling wordt gestimuleerd om rekentaal te gebruiken.

Toelichting

Dit zijn rekenbegrippen die kinderen helpen bij het doorgronden van een wiskundig concept (bijv. meer of minder) en het verwoorden van hun denken hierover. Het is belangrijk dat kinderen ruimte krijgen om rekenbegrippen actief te gebruiken.

Beoordelingscriterium 3 (voorstellen in het platte vlak)

De a.s. leraar stemt af op de handelingsniveaus van het jonge kind door het informeel handelen ook voor te stellen op het platte vlak.

Toelichting

Zie de afbeelding bij jaar 2 jongere kind. Studenten stimuleren de leerlingen tot het representeren en schematiseren. Denk bijvoorbeeld aan het maken van een staafdiagram, het tekenen van een bouwtekening bij een bouwwerk, het weergeven van hoeveelheden (in dobbelsteenstructuur, turfbeelden, cijfersymbolen, munten) in de fruitkraam.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (wiskundig denken)

De a.s. leraar stelt vragen die het wiskundig denken van de leerling stimuleren.

Toelichting

Dit zijn vragen waardoor leerlingen aan het denken worden gezet over hun eigen handelen. Voorbeelden: 'Maar dat lijkt op... en dát weet je al', het uitdrukken van verwondering ('Maar hoe kan dat nou?'), quasi niet begrijpen ('Leg me dat nou eens uit'), 'Zou je het kunnen tekenen?', 'Is dat altijd zo?', 'Weet je het zeker?' en 'Kan het ook nog anders?'.

Beoordelingscriterium 2 (redeneren)

De a.s. leraar zet tijdens de activiteit diverse vormen van interactie in waardoor de leerling wordt gestimuleerd om rekentaal te gebruiken.

Toelichting

De student laat leerlingen in tweetallen of in een groepje leerlingen verwoorden welke aanpak hij/zij heeft gekozen bij het oplossen van een rekenprobleem. Welke manier is het handigst? Is de aanpak correct? Waarom is het zo dat 8×2 dezelfde uitkomst heeft als 4×4 ?

Beoordelingscriterium 3 (afstemmen)

De a.s. leraar stemt d.m.v. observaties de instructie af op het handelingsniveau van de leerling.

Toelichting

Zie voor uitleg van de handelingsniveaus de kijkwijzer bij jaar 2. In jaar 3 stemmen de studenten de instructie af op het handelingsniveau van de leerling. Door de leerling te observeren wordt het juiste handelings-

niveau bepaald. In bijv. de verlengde instructie kan de a.s. leraar afstemmen op het geobserveerde niveau en de leerling stimuleren tot niveauverhoging.

Aardrijkskunde

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1 (vorming geografisch wereldbeeld)

De a.s. leraar vormt het geografisch wereldbeeld van kinderen en geeft daar invulling aan door het behandelen van een actueel ruimtelijk vraagstuk dichtbij of ver weg. De aanstaande leraar past dit toe door het voeren van een leergesprek met de kinderen.

Kijkpunten:

- De a.s. leraar laat bronmateriaal over het actuele ruimtelijk vraagstuk zien en betreft dit bij de het leergesprek.
- De a.s. leraar stelt aan het begin van het leergesprek minimaal één vraag waar tijdens het gesprek afdoende antwoord op komt. Het antwoord op de vraag vormt het doel van het gesprek.
- De a.s. leraar voert het leergesprek op het niveau van de doelgroep en zorgt voor zoveel mogelijk interactie met en tussen de leerlingen.

Beoordelingscriterium 2 (didactiek ruimtelijke oriëntatie)

De a.s. leraar stimuleert ruimtelijke oriëntatie bij kinderen door het uitvoeren van een bestaande ruimtelijke activiteit waarbij kinderen zich optimaal oriënteren in een werkelijke ruimte, verkleinde ruimte of een tweedimensionale ruimte. Hierbij maakt de aanstaande leraar de keus voor voorbereidende kaartvaardigheden, aanvankelijk kaartlezen of voortgezette kaartvaardigheden.

Kijkpunten:

- De a.s. leraar formuleert een helder doel waarin ruimtelijke oriëntatie verwerkt is.
- De a.s. leraar maakt gebruik van plattegronden en / of kaarten. Deze worden gedurende de activiteit intensief gebruikt door leerlingen.
- De a.s. leraar sluit aan op het niveau van de leerlingen en zorgt dat de betrokkenheid groot is.

Beoordelingscriterium 3 (didactiek bouwstenen)

De a.s. leraar is in staat de drie kernvragen vanuit de bouwstenen voor een goede aardrijkskundeles 'Wat? Waar? Waarom daar?' te ontdekken in een methodeles. De aanstaande leraar voert de methode les uit en legt bij de uitvoering nadruk op de drie kernvragen.

Kijkpunten:

- De a.s. leraar kiest een methodeles die aansluit bij het thema waar de doelgroep zich op dat moment in verdiept.
- De a.s. leraar formuleert een helder doel voor deze methodeles en zorgt dat dit doel aan het eind van de methodeles behaald is.
- De a.s. leraar geeft tijdens het uitvoeren van de methodeles de drie aardrijkskundige kernvragen 'Wat? Waar? En Waarom daar?' overtuigend aandacht.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (geografisch wereldbeeld)

De a.s. leraar vormt het *geografisch wereldbeeld* van kinderen en geeft daar invulling aan door het behandelen van een actueel geografisch vraagstuk dichtbij of ver weg. De aanstaande leraar past dit toe door het voeren van een leergesprek en het uitvoeren van een verwerkingsopdracht met de kinderen.

Kijkpunten

- De a.s. leraar laat bronmateriaal over het actuele ruimtelijk vraagstuk zien en betreft dit bij het leergesprek.
- De a.s. leraar stelt aan het begin van het leergesprek minimaal één vraag waar tijdens het gesprek afdoende antwoord op komt. Het antwoord op de vraag vormt het doel van het gesprek.
- De a.s. leraar voert het leergesprek op het niveau van de doelgroep, zorgt voor zoveel mogelijk interactie en verwerkt de inhoud van het gesprek in een verwerkingsopdracht.

Beoordelingscriterium 2 (ruimtelijke oriëntatie)

De a.s. leraar stimuleert *ruimtelijke oriëntatie* bij kinderen door het ontwerpen van een activiteit waarbij kinderen zich optimaal oriënteren in een werkelijke ruimte, verkleinde ruimte of een tweedimensionale ruimte. Hierbij maakt de aanstaande leraar de keus uit voorbereidende kaartvaardigheden of aanvankelijk kaartlezen (Blankman, 2020). De aanstaande leraar voert de zelfontworpen activiteit uit.

Kijkpunten

- De a.s. leraar introduceert een, voor de doelgroep, uitdagend probleem rondom voorbereidende kaartvaardigheden of aanvankelijk kaartlezen waarbij de oplossing het doel van de activiteit is.
- De a.s. leraar maakt gebruik van plattegronden en/ of kaarten (sluit aan bij voorbereidende kaartvaardigheden of bij aanvankelijk kaartlezen). Deze worden gedurende de activiteit door leerlingen intensief gebruikt.
- De a.s. leraar sluit aan op het niveau van de leerlingen en zorgt dat de betrokkenheid groot is.

Beoordelingscriterium 3 (bouwstenen)

De a.s. leraar is in staat de *bouwstenen* voor een goede aardrijkskundeles toe te passen in een activiteit zodat een verrijkte activiteit ontstaat. De aanstaande leraar voert de activiteit uit en legt bij de uitvoering nadruk op de bouwstenen voor een goede aardrijkskundeles (Blankman, 2020).

Kijkpunten

- De a.s. leraar formuleert een heldere sociaal - of fysisch geografische leervraag gekoppeld aan een geografisch onderwerp (Wat?) passend bij het niveau van de doelgroep.
- De a.s. leraar voert een zelfontworpen activiteit uit en verwerkt de volgende drie bouwstenen aantoonbaar in de lesactiviteit: 'motiverende start', 'waar is dat?' en 'waarom is dat daar?'. De volgende twee bouwstenen kunnen optioneel ingezet worden: 'wat zie je als je in- en uitzoomt?' en 'hoe verandert dat?'
- De aanstaande leraar komt aan het eind van de lesactiviteit terug op de geformuleerde sociaal – of fysisch geografische leervraag en formuleert samen met de leerlingen antwoord(en) op de leervraag (afsluiting).

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (geografisch wereldbeeld)

De a.s. leraar vormt het *geografisch wereldbeeld* van kinderen en geeft daar invulling aan door het behandelen van een actueel geografisch vraagstuk dichtbij of ver weg. De aanstaande leraar past dit toe door het uitvoeren van een methodeles waarbij de inhoud van deze les gekoppeld wordt aan één of meer actuele geografische vraagstukken.

Kijkpunten

- De a.s. leraar kiest een methodeles en vult deze aan met actueel geografisch bronmateriaal.
- De a.s. leraar formuleert een helder doel voor deze lesactiviteit en zorgt dat dit doel behaald is aan het eind van de lesactiviteit.
- De a.s. leraar geeft tijdens het uitvoeren van de lesactiviteit met actueel bronmateriaal de drie aardrijkskundige kernvragen 'Wat? Waar? En Waarom daar?' overtuigend aandacht.

Beoordelingscriterium 2 (ruimtelijke oriëntatie)

De a.s. leraar stimuleert *ruimtelijke oriëntatie* bij kinderen door het ontwerpen van een activiteit waarbij kinderen zich optimaal oriënteren in een werkelijke ruimte, verkleinde ruimte of een tweedimensionale ruimte. Hierbij maakt de aanstaande leraar de keus uit aanvankelijk kaartlezen of voortgezette kaartvaardigheden (Blankman 2020). De aanstaande leraar voert de zelfontworpen activiteit uit.

Kijkpunten

- De a.s. leraar introduceert een, voor de doelgroep, uitdagend probleem rondom aanvankelijk kaartlezen of voortgezette kaartvaardigheden waarbij de oplossing het doel van de activiteit is.
- De a.s. leraar maakt gebruik van plattegronden en/ of kaarten (sluit aan bij aanvankelijk kaartlezen of voortgezette kaartvaardigheden). Deze worden gedurende de activiteit door leerlingen intensief gebruikt.
- De a.s. leraar sluit zodanig aan op het niveau van de leerlingen dat de betrokkenheid zichtbaar groter wordt en er sprake is van het gezamenlijk oplossen van een uitdagend probleem.

Beoordelingscriterium 3 (bouwstenen)

De a.s. leraar is in staat de *bouwstenen* voor een goede aardrijkskundeles toe te passen in een methodeles zodat een verrijkte les ontstaat. De aanstaande leraar voert de verrijkte methodeles uit en legt bij de uitvoering nadruk op de bouwstenen voor een goede aardrijkskundeles (Blankman, 2020).

Kijkpunten

- De a.s. leraar formuleert een heldere sociaal - of fysisch geografische leervraag gekoppeld aan een geografisch onderwerp (Wat?) passend bij het niveau van de doelgroep.
- De a.s. leraar voert een zelfontworpen les uit waarbij de aardrijkskundemethode als bron gebruikt mag worden en verwerkt de volgende vier bouwstenen aantoonbaar in de les: 'motiverende start', 'waar is dat?', 'waarom is dat daar?', 'wat zie je als je in- en uitzoomt?' en 'hoe verandert dat?'.
- De aanstaande leraar komt aan het eind van de lesactiviteit terug op de geformuleerde sociaal – of fysisch geografische leervraag en formuleert samen met de leerlingen antwoord(en) op de leervraag (afsluiting).

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (didactiek lesgeven met de kaart)

De a.s. leerkracht stimuleert de ruimtelijke oriëntatie en een aantal stappen van de fases van het voorbereidend kaartlezen (fase 5 en 6) en ontwerpt een les met behulp van een prentenboek of praatplaat. Vanuit de tekeningen/platen wordt een gesprek gevoerd over plaatsbepaling en oriëntatie, de vragen waar, wat, hoe en waarom staan centraal.

Kijkpunten

- Aan de hand van de platen wordt een gesprek gevoerd met de leerlingen over wat en waar de elementen zijn afgebeeld. Lokaliseren (fase 5 voorbereidende kaartvaardigheden (Blankman, 2020, p.33) komt duidelijk aan bod.
- De leerkracht stimuleert de leerlingen om de ruimtelijke elementen te beschrijven met woorden rechts en links, op en achter.
- De leerkracht stimuleert de leerlingen om na te denken over het waarom van de aanwezigheid van de ruimtelijke elementen. Daardoor zijn de leerlingen bezig met fase 6 van de voorbereidende kaartvaardigheden, het relateren (Blankman, 2020).

Beoordelingscriterium 2 (didactiek leren in en over de omgeving)

De a.s. leraar stimuleert leren in en over de omgeving door middel van veldinventarisatie.

Kijkpunten

- De leraar introduceert een activiteit waarin foto's met eenzelfde soort ruimtelijke elementen (bijvoorbeeld woningen) zijn afgebeeld.
- De leerlingen worden uitgedaagd om de foto's te categoriseren (bijv. foto's van rijtjeshuizen, flats, huizen boven winkels).
- De leraar voert een gesprek over wat de ruimtelijke elementen hen zegt of wat dat met hen doet. De 'place attachment' en de 'sense of place' van de leerlingen worden daarmee vergroot (Blankman, 2020, p.54).

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar gebruikt het format van de 5W's en H (wie, wat, waar, waarom, wanneer en hoe), om meer te weten te komen over een bepaald product (Blankman, 2020).

Kijkpunten

- De a.s. leraar introduceert een activiteit waar men meer te weten wil komen over de achtergrond van een bepaald product.
- De a.s. leraar creëert een 'need to know' (Blankman, 2020, p.59) waardoor de leerlingen uitgedaagd worden om het onderzoek aan te gaan.
- De 5W's en H-vragen komen allemaal aan bod: wat, waar, wie, wanneer, waarom en hoe.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (didactiek lesgeven met de kaart - topografie)

De a.s. leraar stimuleert ruimtelijke oriëntatie bij kinderen door het ontwerpen en uitvoeren van een activiteit waarbij kinderen zich optimaal bezig houden met functionele topografie.

Kijkpunten

- De a.s. leraar introduceert een, voor de doelgroep, uitdagende topografische activiteit en maakt in de voorbereiding gebruik van de inhoud van paragraaf 3.6 uit 'De wereld in met aardrijkskunde - vakdidactiek' (Blankman, 2020).
- De a.s. leraar gebruikt in de voorbereiding en uitvoering een voor de leerlingen nieuwe of al bekende lijst met betekenisvolle toponiemen waarbij aangesloten wordt op een deel van de actuele lesstof van een zaakvak (denk aan GS of AK)
- De a.s. leraar voert m.b.v. de geselecteerde betekenisvolle toponiemen een activiteit in spelvorm uit (Blankman, 2020, p. 42) waarbij alle kinderen actief leren.

Beoordelingscriterium 2 (didactiek onderzoekend leren m.b.v. inzet bouwstenen)

De a.s. leraar geeft invulling aan de onderzoekscyclus zoals weergegeven in paragraaf 5.4 'De wereld in met aardrijkskunde, - vakdidactiek' (Blankman, 2020) en/ of bouwt de onderzoekscyclus op m.b.v. de bouwstenen voor een goede aardrijkskundeles.

Kijkpunten

- De a.s. leraar introduceert een uitdagende en betekenisvolle onderzoeksvraag (bijv. uit de actualiteit), die binnen 45 minuten van een onderbouwd antwoord kan worden voorzien.
- De a.s. leerkracht verdiept zich in het onderdeel 'Betekenis geven aan data' (Blankman, 2020, p. 64 & 65) en richt dit korte onderzoek 'gesloten', 'half open' of 'open' in.
- Tijdens de uitvoering worden de kinderen actief betrokken bij het zoeken naar antwoorden op de onderzoeksvraag waarna aan het eind van de activiteit het antwoord samengevat gedeeld wordt.

Beoordelingscriterium 3 (didactiek toekomstgericht onderwijs)

De a.s. leraar kiest een actueel, afgebakend geografisch thema dat zich voordoet in een bepaalde ruimte en tijd (Blankman, 2020, p. 83). Het thema wordt gelinkt aan toekomstige ontwikkelingen en sluit bij voorkeur aan op de lesstof die op dat moment behandeld wordt.

Kijkpunten:

- De a.s. leraar leidt het zelfgekozen geografisch thema (m.b.v. betrouwbare bronnen) zodanig in dat kinderen enthousiast worden en uit zichzelf vragen gaan stellen. Hierna stuurt de a.s. leraar richting een mogelijk toekomstscenario en stimuleert kinderen hierover na te denken.
- Tijdens de lesactiviteit inventariseert en rubriceert de a.s. leraar deze vragen m.b.v. de vier perspectieven uit de Development Compass Rose (Blankman, 2020, p. 87).
- De a.s. leraar sluit de activiteit af door minstens één vraag uit de ingevulde Development Compass Rose uitgebreid te beantwoorden. Facultatieve vervolgactiviteit: de antwoorden op (een aantal) gestelde en gerubriceerde vragen worden door leerlingen verwerkt in een creatieve werkvorm. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de activiteiten in vier stappen (talige verwerking) of mindscaping (creatieve verwerking) (Blankman, 2020, p. 88 & 89).

Geschiedenis

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1 (vertellen)

De student vertelt een geschiedenisverhaal met een goede historische inhoud op een boeiende manier.

Kijkpunten

- De a.s. leraar vertelt in de tegenwoordige tijd, maakt gebruik van dialogen en vertelt zoveel mogelijk in de directe rede waardoor de kinderen zich in de hoofdpersoon kunnen inleven.
- De a.s. leraar brengt met behulp van gebaren, mimiek en expressie het verleden tot leven.
- De a.s. leraar verwerkt de historische inhoud op een natuurlijke manier in het verhaal zodat er geen "doceer-momenten" komen.

Toelichting

Vertellen hoort bij het vak geschiedenis! Kinderen luisteren geboeid naar een mooi verhaal en tegelijkertijd wordt het verleden voor hen geopend en komen ze in contact met andere personen in een andere wereld. De kinderen gaan zich verhouden tot personen en gebeurtenissen en leven zich in. Bij deze opdracht bereid je je voor op het vertellen van een geschiedenisverhaal, houd jij de geschiedenisvertelling en laat je je beoordelen door je werkplekbegeleider. Dit criterium sluit aan op het college dat gegeven is.

Beoordelingscriterium 2 (historische vragen)

De student stelt tijdens de les op een goede manier historische vragen om zodoende het historisch redeneren bij de leerlingen te stimuleren.

Kijkpunten

- De a.s. leraar stelt tijdens de les niet alleen feitelijke vragen, maar ook beschrijvende, verklarende en vergelijkende vragen.
- De a.s. leraar kan goede vervolgvragen stellen waardoor kinderen uitgedaagd worden om een historische redenering naar een hoger niveau te tillen.
- De a.s. leraar is in staat om de opbrengst van de historische vragen samen te vatten of de leerlingen samen te laten vatten, zodat de kinderen zich bewust worden van wat er besproken en ontdekt is.

Toelichting

Historische vragen stellen is een belangrijk onderdeel van het historisch redeneren. Het gaat hierbij niet om feitelijke vragen, zoals "Wanneer begon de Tweede Wereldoorlog?", maar om vragen waarvoor een redenering nodig is. Bijvoorbeeld: "Was Michiel de Ruyter een belangrijke zeeheld en waarom denk je dat?" "Waarom liggen veel steden in de Middeleeuwen aan het water?" "Waarom staat de oude kerk altijd in het centrum van een dorp of stad?" "Waarom staan in nieuwe wijken tegenwoordig bijna geen kerken?" Je geeft een vrije- of methodeles of sluit op de methode aan waarbij je de kinderen na laat denken met behulp van beschrijvende, verklarende en vergelijkende vragen. Zie blz. 371 en 372 uit het handboek.

Beoordelingscriterium 3 (identiteitsontwikkeling)

De student is in staat om tijdens een geschiedenisles vanuit historische inhoud bewust te werken aan identiteitsontwikkeling bij de leerlingen.

Kijkpunten

- De a.s. leraar kiest een historische inhoud die wat vraagstelling betreft voor de leerlingen gaat leven.
- De a.s. leraar is in staat om de leerlingen in de context van het verleden (niet vanuit het heden) na te laten denken over de vraagstelling.
- De a.s. leraar kan de vertaling van het probleem naar het heden maken, zodat de kinderen over hun eigen wereld of eigen gedrag na gaan denken.

Toelichting

Over identiteitsontwikkeling valt veel te zeggen, maar in het kort komt het erop neer dat je identiteit wordt gevormd in relatie tot de ander, de wereld en het vreemde. Je leert jezelf kennen door naar de ander te kijken. Je leert niet alleen van de levende naaste, maar ook van de naaste die overleden is. Het verleden is een spiegel die je ook iets kan leren over het heden en hoe jij nu over dingen denkt. Tijdens de lessen op de Pabo hebben we o.a. nagedacht over het begraven (Hunebedden), over wat er staat er op een grafsteen (Romeinen), over wanneer iemand een christen is (Bodo) en over hoever je mag gaan om je gelijk te halen (Beeldenstorm). Zoek een

onderwerp dat aansluit bij de methode of maak een vrije keuze. Essentieel is dat de leerlingen over het verleden nadenken en van daaruit over hun eigen heden. Dit kan over meer complexe onderwerpen in hogere groepen, maar ook over eenvoudige onderwerpen in lagere groepen.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (biologisch tijdsbesef)

De a.s. leraar is in staat om de ontwikkeling van het biologisch en/of dagelijks tijdsbesef te stimuleren.

Kijkpunten

- De a.s. leraar laat kinderen kennismaken of is verdiepend bezig met een aantal taalkundige begrippen die horen bij het biologisch en dagelijks tijdsbesef. Denk hierbij bijv. aan begrippen rondom indeling van de dagen-seizoenen-maanden en dergelijke.
- De a.s. leraar maakt aan de kinderen (ook visueel) duidelijk dat het biologisch en dagelijks tijdsbesef een cyclisch karakter hebben.
- De a.s. leraar zet tijdens de les een variatie aan beeldvormers in zoals bijv. afbeeldingen en voorwerpen en dergelijke.

Toelichting

De ontwikkeling van het tijdsbesef bij kinderen valt onder te verdelen in het biologisch en dagelijks tijdsbesef (cyclisch) aan de ene kant en het historisch tijdsbesef (lineair) aan de andere kant. Bij dit beoordelingscriterium valt het accent op het cyclische karakter van het tijdsbesef. Het woorden geven (taalontwikkeling) aan bepaalde onderdelen van het cyclisch tijdsbesef speelt bij dit criterium ook een belangrijke rol. Bij onduidelijkheid kan de werkplekbegeleider altijd aan de a.s. leraar verheldering vragen, want dit criterium komt tijdens de colleges aan bod.

Beoordelingscriterium 2 (historisch tijdsbesef)

De a.s. leraar is in staat om de ontwikkeling van het ontluikend historisch tijdsbesef bij de leerlingen te bevorderen.

Kijkpunten

- De a.s. leraar maakt gebruik van historische voorwerpen en/of afbeeldingen om de kinderen te laten ontdekken dat er veranderingen, verschillen, maar ook overeenkomsten tussen verleden en heden zijn.
- De a.s. leraar is in staat om minstens 2 van de 5 doelen die van toepassing zijn op het ontluikend tijdsbesef in de les naar voren te laten komen.
- De a.s. leraar laat kinderen kennismaken of is verdiepend bezig met een aantal taalkundige begrippen die horen bij het ontluikend tijdsbesef. Hierbij kun je denken aan; lang geleden, vroeger, onze tijd, verleden, heden, tijd van papa en mama, tijd van opa en oma, oud, modern etc. etc.

Toelichting

Bij het ontluikend historisch tijdsbesef herkennen leerlingen het verleden als een tijd waarin dingen anders waren dan nu. Ze ontdekken dat er een verleden tijd is die niet meer terugkomt. Bij dit criterium staat het ontdekken en bezig zijn met het lineaire tijdsbesef centraal. De kinderen kunnen vergelijkingen maken tussen vroeger en nu en leren begrippen als vroeger, onze tijd, lang geleden etc. Theorie en achtergrondinformatie is te vinden op blz. 302 t/m 306 van het handboek. Vraag als werkplekbegeleider naar het overzicht met de 5 doelen en 3 ontwikkelingsfasen van het historisch tijdsbesef, want dit is in de colleges aan bod geweest.

Beoordelingscriterium 3 (historisch thema)

De a.s. leraar is in staat om een les te organiseren waarin leerlingen in hoeken/groepjes werken aan verschillende opdrachten rondom een historisch thema.

Kijkpunten

- De a.s. leraar bedenkt verschillende opdrachten rondom een historisch thema met een logische samenhang om in groepjes te verwerken.
- De a.s. leraar zorgt ervoor dat er bij de opdrachten een goede spreiding is van de verschillende intelligenties (MI) en beeldvormers.
- De a.s. leraar laat leerlingen uit de verschillende groepjes vertellen hoe ze hun werk gedaan hebben en wat ze hebben geleerd van hun onderdeel binnen het historische thema.

Toelichting

Het is belangrijk dat a.s. leraren leren om geschiedenis te geven in een stimulerende leeromgeving. Door een les te geven rondom een historisch thema bereiken we een stuk verdieping bij de a.s. leraar, doordat hij goed moet nadenken welke beeldvormers en intelligenties (MI) hij inzet. Door het gebruik van verschillende beeldvormers en intelligenties kom je meer kinderen tegemoet in waardoor zij zich aangesproken voelen. Ook bij het jongere kind kun je historische onderwerpen al goed aan de orde stellen. Bij dit criterium kan goed gebruik gemaakt worden van de onderwerpen die in de methode behandeld worden. De theorie over beeldvormers is te vinden in hoofdstuk 13 van het handboek. Heel belangrijk bij deze opdracht is het beeldvormingsschema op blz. 317 van het handboek.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar kan met behulp van afbeeldingen als bron kinderen tot historische kennis laten komen.

Kijkpunten

- De a.s. leraar zet meerdere werkvormen met kwalitatief goede afbeeldingen in.
- De a.s. leraar kiest historische afbeeldingen waaruit de kinderen met behulp van de werkvorm veel informatie kunnen halen.
- De a.s. leraar zorgt ervoor dat de kinderen de opbrengst van de waarnemingen goed samenvatten.

Toelichting

Bij het vak geschiedenis speelt tekst een belangrijke rol. Afbeeldingen worden regelmatig ingezet, maar dan wel vaak als toelichting op, of illustratie van, de tekst. Bij dit beoordelingscriterium is dat omgedraaid. A.s. leraren zorgen ervoor dat de les voor een groot deel uit afbeeldingen bestaat waaruit de kinderen met behulp van diverse werkvormen historische informatie kunnen halen. Dit komt ook tegemoet aan het gegeven dat kinderen niet alleen leren door te lezen en te luisteren, maar ook door waarnemen. Het gebruik van de afbeeldingen kan aansluiten bij het onderwerp wat in de methode aan bod komt. Het mag ook over een vrij onderwerp gaan. Vraag bij onduidelijkheid de a.s. leraar naar uitleg van dit criterium, want het wordt in de les besproken.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar is in staat om de ontwikkeling van het aanvankelijk en/of voortgezet historisch tijdsbesef bij de leerlingen te stimuleren.

Kijkpunten

- De a.s. leraar werkt niet alleen met tekst, maar gebruikt tijdens de uitleg en bij de verwerkingsopdrachten ook veel beelden.
- De a.s. leraar is in staat om minstens 2 van de 5 doelen die van toepassing zijn op het aanvankelijk en/of voortgezet tijdsbesef in de les aan bod te laten komen.
- De a.s. leraar biedt ruimte voor en is op zoek naar toelichting en uitleg door de leerlingen waarmee ze hun keuzes beargumenteren.

Toelichting

Bij het aanvankelijk historisch tijdsbesef begrijpen leerlingen dat het verleden kan onderverdeeld worden in periodes met verschillende kenmerken. Ze begrijpen bijv. het gebruik van jaartallen na Christus en hebben besef van tijdvakken en kunnen ook zaken op chronologische volgorde plaatsen. Bij het voortgezet historisch tijdsbesef gebruiken leerlingen jaartallen voor en na Christus. Ze weten ook van eeuwen en kunnen overeenkomsten en verschillen tussen en binnen tijdvakken herkennen en benoemen. Bij dit criterium kan goed gebruik gemaakt worden van de onderwerpen die in de methode aan bod zijn of al zijn geweest. Theorie en achtergrondinformatie is te vinden op blz. 302 t/m 308 van het handboek. Vraag als werkplekbegeleider naar het overzicht met de 5 doelen en 3 ontwikkelingsfasen van het historisch tijdsbesef, want dit is in de colleges aan bod geweest.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar is in staat om de leerlingen een historisch onderwerp in kleine groepjes zelfstandig met behulp van handelingswijzers te laten verwerken waarbij een aanspraak wordt gedaan op de verschillende kwaliteiten van de leerlingen.

Kijkpunten

- De a.s. leraar heeft de historische inhoud van het onderwerp in duidelijk herkenbare deelonderwerpen verdeeld en de kinderen zien ook het verband tussen de diverse deelonderwerpen.

- De a.s. leraar heeft bij de deelonderwerpen gebruik gemaakt van meerdere beeldvormers en intelligenties (MI) waardoor een aanspraak op de verschillende kwaliteiten van de kinderen gedaan wordt.
- De a.s. leraar heeft de organisatie goed op orde en het werken met de handelingswijzers bevordert de zelfstandigheid en de snelheid van werken.

Toelichting

Bij dit criterium toont een a.s. leraar aan dat hij of zij een lesopzet in hoeken/deelonderwerpen kan maken waarbij werkvormen gehanteerd worden die een beroep doen op de verschillende kwaliteiten en voorkeuren van kinderen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de grote variatie beeldvormers en kan geput worden uit ideeën die voortkomen uit het denken over Meervoudige Intelligentie. Daarnaast probeert de a.s. leraar de zelfstandigheid van de kinderen te stimuleren door te werken met handelingswijzers waardoor de leerlingen zoveel mogelijk zelfstandig (in bijv. kleine groepjes) aan het werk kunnen. De onderwerpskeuze is vrij, maar kan ook aansluiten bij de methode. Vraag naar uitleg bij de a.s. leraar als er sprake is van onduidelijkheid, want dit beoordelingscriterium komt in de colleges aan bod.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriterium 1

De student is in staat om bij een werklessenthema (wellicht vooral groep 1 en 2) of bij een zaakvakken-thema (misschien meer groep 3 en 4) historische inhoud toe te voegen.

Kijkpunten

- De student kan beargumenteren waarom hij of zij voor deze historische inhoud kiest en deze inhoud is ook niet gekunsteld verbonden aan het thema.
- De student kan beargumenteren op welke manier de toegevoegde historisch inhoud bijdraagt aan het ontwikkelen van het tijdsbesef en/of aansluit bij de leerlijnen die toegepast worden in de groep.
- De student maakt gebruik van beeldvormers die voor de leerlingen aantrekkelijk en aansprekend zijn.

Toelichting

In de onderbouw wordt vaak in thema's gewerkt waarin allerlei ontwikkelingsgebieden een plaats krijgen. Bij dit criterium laat de student zien dat hij/zij in staat is om door toevoeging van historische inhoud aan een bestaand of nieuw thema te werken aan het cyclische of lineaire tijdsbesef. Als de gehanteerde leerlijnen in de school historische verwijzingen bevatten mag daar natuurlijk ook bij aangesloten worden. Theorie en achtergrondinformatie over het ontwikkelen van het (ontluikend) tijdsbesef is te vinden op blz. 302 t/m 306 van het handboek. Vraag de student eventueel naar het overzicht met de 5 doelen en 3 ontwikkelingsfasen van het historisch tijdsbesef, want dat is in de colleges aan bod geweest. De student hoeft dus niet een heel historisch thema (of bijv. OGO thema) te ontwikkelen, maar is in staat om vanuit leerlijnen (of hoe ze verder ook heten) beargumenteerd bij een bestaand thema historische inhoud toe te voegen.

Beoordelingscriterium 2:

De student maakt bij het geschiedenisonderwijs gebruik van tenminste drie verschillende beeldvormers.

Kijkpunten

- De student zet tijdens de les een variatie aan beeldvormers in, zoals bijvoorbeeld een afbeelding en een voorwerp.
- De student is in staat om bij de gekozen beeldvormer een goede verwerkingsopdracht te maken.
- De student kan onderbouwen waarom hij kiest voor een bepaalde beeldvormer.

Toelichting

Om de belangstelling voor het vak geschiedenis voor alle kinderen te bevorderen is het belangrijk om te variëren in beeldvormers. Het ene kind wordt geboeid door een verhaal en het andere kind door het maken van een muurkrant of het bekijken van een afbeelding. De student moet daarom kennis hebben van alle manieren waarop aan beeldvorming kan worden gewerkt. In hoofdstuk 13 van het handboek Geschiedenis en Samenleving worden vierentwintig verschillende beeldvormers uitgewerkt.

Beoordelingscriterium 3

De student is in staat om de ontwikkeling van het biologisch en/of dagelijks tijdsbesef te stimuleren.

Kijkpunten

- De student laat kinderen kennismaken of is verdiepend bezig met een aantal taalkundige begrippen die horen bij het biologisch en dagelijks tijdsbesef. Denk hierbij bijv. aan begrippen rondom indeling van de dagen-seizoenen-maanden etc. etc.
- De student maakt aan de kinderen (ook visueel) duidelijk dat het biologisch en dagelijks tijdsbesef een cyclisch karakter hebben.
- De student zet tijdens de les een verschillende beeldvormers in die te maken hebben met tijd, zoals bijv. een zandloper of een kaars etc. etc.

Toelichting

De ontwikkeling van het tijdsbesef bij kinderen valt onder te verdelen in het biologisch en dagelijks tijdsbesef (cyclisch) aan de ene kant en het historisch tijdsbesef (lineair) aan de andere kant. Bij dit beoordelingscriterium valt het accent op het cyclische karakter van het tijdsbesef. Het woorden geven (taalontwikkeling) aan bepaalde onderdelen van het cyclisch tijdsbesef speelt bij dit criterium ook een belangrijke rol. Bij onduidelijkheid kan de mentor altijd aan de student verheldering vragen, want dit criterium komt tijdens de colleges aan bod.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria en kijkpunten voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Natuur en techniek

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar is in staat om een introductie van een les natuuronderwijs zo vorm te geven dat deze introductie verwondering, verbijstering of nieuwsgierigheid oproept.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar is in staat om (minimaal drie) lessen natuuronderwijs te geven waarin het grondig bekijken en onderzoeken van tastbare materialen door alle leerlingen een essentiële bijdrage levert aan het behalen van minimaal één lesdoel.

Toelichting

Afbeeldingen van materialen (dieren, bomen) of functionele materiaal (liniaal, papier etc.) worden niet bedoeld met 'tastbare materialen'. Een aantal goede voorbeelden van 'tastbare materialen' zijn diertjes, bloemen, stenen, of materialen voor een geluidspracticum.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar is in staat om door middel van het stellen van passende (onderzoeks)vragen kinderen aan te zetten tot aandachtig waarnemen en tot grondig onderzoeken van en experimenteren met de tastbare materialen.

Kijkpunten

- De a.s. leraar stelt operationele vragen: vragen die uitnodigen om datgene met het materiaal te doen wat een antwoord of ontdekking oplevert.
- De a.s. leraar stelt passende vragen uit minimaal 2 categorieën: waarderingsvragen, voorspellingsvragen, waarnemingsvragen, vergelijkingsvragen, tel- en meetvragen, wat gebeurt er met... als...'-vragen of 'Is het waar dat..'-vragen.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (natuur)

De a.s. leraar formuleert, eventueel in samenspraak met de leerlingen, een concrete en onderzoekbare onderzoeksvraag bij aangeboden prikkels (vraag, activiteit, iets laten zien).

Kijkpunten

- De a.s. leraar heeft een vraag geformuleerd die voldoet aan de eisen die in het [vragenmachientje](#) zijn opgenomen.

Beoordelingscriterium 2 (natuur)

De a.s. leraar begeleidt leerlingen bij het beantwoorden en presenteren van hun antwoord op de onderzoeksvraag die ze hebben gevonden door te experimenteren met materialen uit de directe buitenomgeving van de school of hun eigen lichaam.

Beoordelingscriterium 3 (natuur)

De a.s. leraar biedt na het trekken van een conclusie een verbreding of verdieping aan door een verbinding te maken met andere contexten/situaties.

Beoordelingscriterium 4 (vormgeving & techniek)

De a.s. leraar formuleert een concrete ontwerp-vraag en daagt kinderen uit om al experimenterend met de aangeboden materialen tot een testbare oplossing te komen die voldoet aan de ontwerp-eisen.

Kijkpunten

De ontwerp-eisen moeten voor de kinderen vóór het experimenteren heel duidelijk zijn. Een paar voorbeelden ter illustratie, dit betekent concreet: het meetlint alvast laten zien waarmee de hoogte van de toren wordt gemeten, het speelgoedautootje laten zien dat straks over de te ontwerpen brug moet kunnen rijden, de minimale afstand met tafels aanwijzen die het te ontwerpen vliegtuigje moet overbruggen etc.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (natuur)

De a.s. leraar laat leerlingen doelgericht experimenteren met materialen uit de directe buitenomgeving van de school of hun eigen lichaam om zo een antwoord te kunnen vinden op een concrete en onderzoekbare onderzoeksvraag.

Kijkpunten

- De a.s. leraar heeft een vraag geformuleerd die voldoet aan de eisen die in het [vragenmachientje](#) zijn opgenomen.

Beoordelingscriterium 2 (natuur)

De a.s. leraar begeleidt leerlingen bij het expliciteren en uitwisselen van hun antwoord op de onderzoeksvraag middels een mondelinge presentatie, een schriftelijk verslag of een andere creatieve vorm nadat waarnemingen en/of meetgegevens (kritisch) zijn geanalyseerd.

Beoordelingscriterium 3 (natuur)

De a.s. leraar biedt na het trekken van een conclusie een verbreding of verdieping aan door een verbinding te maken met andere contexten/situaties.

Beoordelingscriterium 4 (vormgeving & techniek)

De a.s. leraar formuleert, eventueel samen met de leerlingen, een ontwerpvraag, werkt deze uit door samen ideeën te genereren, selecteert de juiste concepten, om zo tot een prototype te komen die getest en mogelijk geoptimaliseerd moet worden.

Kijkpunten

- Met een prototype bedoelen we een tastbaar voorwerp. Bij voorkeur gemaakt met materialen die overal voorhanden zijn. Denk aan materialen uit keukenkastjes (zonder bijzondere chemicaliën) of materialen die in aanmerkingen komen voor een tweede leven.
- De ontwerpvraag wordt gezamenlijk opgesteld door de docent en de groep. Bij onervaren leerlingen rondom ontwerpend onderwijs mag de leraar meer sturing en input geven.
- Er ontstaan duidelijk verschillende, door de kinderen ontworpen oplossingen (producten) voor hetzelfde probleem. Tijdens dit proces stelt de aanstaande leraar duidelijke ontwerpisen. Ontwerpisen geven leerlingen een duidelijk kader waarbinnen ze kunnen werken. Denk bijvoorbeeld aan de afmetingen of aan materiaal dat mag worden gebruikt.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (natuur)

De a.s. leraar daagt leerlingen uit om vanuit hun eigen nieuwsgierigheid verder te experimenteren met (eventueel nieuw toegevoegde) materialen.

Toelichting

Laat kinderen meerdere variabelen verkennen. Denk bijvoorbeeld aan experimenteren met verhoudingen om met zout, water en meel deeg te maken, een bak met een natte en droge omgeving waar een bodemdierdje in past of zaiproeven waarbij tuinkers in het donker en in het licht wordt gezet.

Beoordelingscriterium 2 (natuur)

De a.s. leraar verbindt de les of het thema op een betekenisvolle wijze aan de actualiteit en de belevingswereld van de kinderen.

Beoordelingscriterium 3 (natuur)

De a.s. leraar koppelt de les of het thema op een betekenisvolle wijze aan waarden en normen en daagt kinderen uit om vanuit hun christelijke identiteit concrete keuzes te maken.

Toelichting

Denk bijvoorbeeld aan de omgang met diertjes, de groene natuur, eigen lichaam, elektriciteit en afval.

Beoordelingscriterium 4 (vormgeving & techniek)

De kinderen demonstreren hun zelfgemaakte producten en vertellen wat ze hebben gemaakt, waarvoor het dient en hoe het werkt

Toelichting

Het is van belang dat de a.s. leraar de gemaakte producten weer verbindt aan de oorspronkelijke ontwerp-vraag en de opgestelde ontwerpeisen

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (natuur)

De a.s. leraar daagt leerlingen uit om zelf verder te experimenteren met (eventueel nieuw toegevoegde) materialen.

Toelichting

Laat kinderen meerdere variabelen verkennen. Denk bijvoorbeeld aan de dikte van het gebruikte papier, verschillende soorten touw en verschillende soorten vloeistoffen.

Beoordelingscriterium 2 (natuur)

De a.s. leraar verbindt de les of het thema op een betekenisvolle wijze aan de actualiteit en de belevings-wereld van de kinderen.

Beoordelingscriterium 3 (natuur)

De a.s. leraar koppelt de les of het thema op een betekenisvolle wijze aan waarden en normen en daagt kinderen uit om vanuit hun christelijke identiteit concrete keuzes te maken.

Toelichting

Denk bijvoorbeeld aan de omgang met diertjes, de groene natuur, eigen lichaam, elektriciteit en afval.

Beoordelingscriterium 4 (vormgeving & techniek)

De a.s. leraar laat de verschillende (door kinderen) gemaakte oplossingen testen en beargumenteerd met de kinderen in hoeverre de probleemstelling is opgelost en welke nieuwe ontwerp-vraag eventueel is ont-staan. De a.s. leraar stimuleert bij deze presentatiefase het redenerend vermogen

Toelichting

Het is van belang dat de a.s. leraar de gemaakte producten weer verbindt aan de oorspronkelijke ontwerp-vraag en de opgestelde ontwerpeisen.

Handschriftonderwijs

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1 (methodeles)

De a.s. leraar is in staat om een les schrijven te geven vanuit de handschriftmethode en gebruikt hiervoor de doelen, stappen en materialen die de handleiding aanreikt.

Kijkpunten

- Tijdens de instructie wordt er aan het lesdoel gehouden zoals beschreven in de handschriftmethode en gebruik gemaakt van de letter en cijfer vormen zoals aangegeven op de letterkaart behorende bij de handschriftmethode.
- Wanneer de leerlingen aan het werk zijn, loopt de a.s. leerkracht rond en geeft waar nodig gerichte feedback op het geschrevene vanuit een ontspannen en positieve manier passend bij de schrijffase waarin de leerling zich bevindt.
- De a.s. leerkracht reflecteert samen met de leerlingen op het geschrevene, waarbij ze de mogelijkheid krijgen eigen en eventueel andermans werk te waarderen en corrigeren.

Beoordelingscriterium 2 (eigen vaardigheid)

De a.s. leraar maakt in de klas gebruik van een representatief handschrift met de juiste verbindingen en herkenbare lettervormen zowel op papier als (digi)bord.

Kijkpunten

- De a.s. leraar schrijft op (digi)bord en papier alle aantekeningen in een representatief verbonden leraarhandschrift met de juiste letter en cijfervormen en strakke verbindingen.
- Tijdens de methodeles handschrift heeft de a.s. leerkracht een voorbeeld op het bord geschreven of tijdens de les, met behulp van complete liniatuur (7,5-5-7,5 of 6-4-6 of 4,5-3-4,5; afhankelijk van de groep waarin de les wordt gegeven).
- De a.s. leraar schrijft regelmatig de dagplanning van de mentor op het bord waarvan de romphoogte van de letters ongeveer 3 cm is.

Beoordelingscriterium 3 (materiaal en houding)

De a.s. leraar geeft na gerichte observatie (en waar nodig) aanwijzingen voor het gebruiken van het juiste schrijfmateriaal, pengreep en schrijf-zithouding.

Kijkpunten

- Voor de start van de les zorgt de a.s. leraar ervoor dat de tafels van de leerlingen leeg zijn en gebruik gemaakt wordt van het juiste schrijfmateriaal, waardoor de leerlingen de nauwkeurigste vormen kunnen schrijven.
- Tijdens de les besteedt de a.s. leraar aandacht aan de juiste pengreep en bladligging, voor zowel de links- als rechtshandige leerling.
- De a.s. leraar helpt de leerlingen te ontspannen door middel van een versje of een ontspanningsoefening, waardoor er vanuit de juiste zithouding weer verder gewerkt kan worden.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (schrijfvoorwaarden)

De a.s. leraar kan symmetrische en lateralisatie-activiteiten inzetten die voorwaardelijk zijn voor het schrijfproces.

Kijkpunten

- Er wordt door de a.s. leraar activiteiten ingezet die symmetrische en lateraliserende bewegingen stimuleert.
- Er worden door de a.s. leraar activiteiten ingezet om met verschillende (gecoördineerde) vingerbewegingen te oefenen, zoals: translatie, shift (schuif) en rotatiebeweging.
- Er worden door de a.s. leraar kringactiviteiten ingezet die onafhankelijke bewegingen met de hand oefent (bijv. ene hand op de knie slaan, andere hand op de schouder).

Beoordelingscriterium 2 - ondersteuningsbehoeften

De a.s. leraar is in staat om leerlingen met motorische ondersteuningsbehoeften te signaleren.

Kijkpunten

- De a.s. leraar observeert de verschillende pengrepen m.b.v. observatieformulier.
- De a.s. leraar is in staat om bij de leerlingen de fijne motoriek te observeren vanuit de aanbods- en registratiedoelen.
- De a.s. leraar is in staat om naar de beweging van de leerling te kijken vanuit de motorische ontwikkelingslijn van het jonge kind en deze te koppelen vanuit de leerlijnen waar de beweging vandaan komt.

Beoordelingscriterium 3 - fijne vingerbewegingen

De a.s. leraar ontwerpt activiteiten die de fijne vingerbewegingen stimuleren, ter voorbereiding op een dynamische pengreep.

Kijkpunten

- Er worden door de a.s. leraar in de kring dieren, dingen, liedjes, rijmpjes en verhaaltjes uitgebeeld m.b.v. vingerpoppetjes, die de beweging van de vingers bij de leerlingen stimuleren.
- De a.s. leraar stimuleert bewegingen vanuit de schouder/ elleboog naar de pols/ vinger, door de inzet van het juiste materiaal. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van sensomotorisch materiaal, zoals speelzand, kralen en klei.
- De a.s. leraar geeft instructie over de juiste pengreep en zithouding vanuit een verhaalvorm, met handpop/ vingerpopje.

Toelichting op de criteria

De a.s. leraar gebruikt als achtergrondinformatie onder andere *FIJN!*, een boek boordevol kennis en ideeën om de fijne motoriek te stimuleren.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (handschriftniveaus)

De a.s. leraar is in staat de groep te verdelen in handschriftniveaus en daarop zijn instructie af te stemmen.

Kijkpunten

- De a.s. leraar is in staat een groep te verdelen in handschriftniveaus, d.m.v. schriftcriteria of de tool 'Quickscan handschrift'.
- De a.s. leraar is in staat om bij een veel voorkomende fout, klassikaal of in een niveau groep, met gebruik van het bord, het knelpunt uit te leggen en voor te (laten) doen.
- De a.s. leraar maakt gebruik van extra oefenmateriaal (vanuit de handschriftmethode) om een veel voorkomende fout van lettervorm, regelmaat of orde te verbeteren.

Beoordelingscriterium 2 (ondersteuningsbehoeften)

De a.s. leraar is in staat om de ondersteuningsbehoeften te achterhalen van leerlingen die moeite hebben met leesbaar schrijven en kan hiervoor de juiste hulpmiddelen in zetten.

Kijkpunten

- De a.s. leraar is in staat om m.b.v. een kijkwijzer (schriftcriteria) het handschrift van leerlingen te analyseren en geeft zo nodig handschrift hulp, bijvoorbeeld door gerichte instructie, ander schrijfmateriaal en/ of motorische oefeningen.
- De a.s. leraar geeft regelmatig feedback op het geschrevene, m.b.v. de schriftcriteria.
- De a.s. leraar schrijft op papier en (digi) bord in een representatief verbonden lerarenhandschrift met de juiste letter en cijfervormen en strakke verbindingen.

Beoordelingscriterium 3 - schrijfmotivatie

De a.s. leraar is in staat om de schrijfmotivatie tijdens een (methode)les (hand)schriftonderwijs van de leerlingen vast te houden of te vergroten.

Kijkpunten

- De a.s. leraar kan aan de hand van een les(methode) (hand)schriftonderwijs verzorgen en weet door een motiverende, gevarieerde aanpak daarbij iets extra's van de les te maken, waarbij het lesdoel niet uit het oog wordt verloren.
- De a.s. leraar is in staat om een lesactiviteit te geven die de belangstelling voor handschrift aanwakt, zoals kalligrafie of handlettering.
- De a.s. leraar laat de leerlingen kennismaken met andere/ verschillende/ uitdagende (schrijf)materialen en schriftdragers.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (betekenisvolle schrijfactiviteiten)

De a.s. leraar is in staat om voorbereidende schrijfactiviteiten betekenisvol aan te bieden. En richt de (voorbereidende) schrijfactiviteiten in met het oog op de tussendoelen van de voorbereidende schrijffase.

Kijkpunten

- De a.s. leraar is in staat om bij een thema vanuit een hoek kinderen uit te dagen met grafisch materiaal en papier en speelt hierbij in op de verbeelding en de fantasie van het jonge kind.
- De a.s. leraar is in staat om vanuit een actuele handschriftmethode een schrijfactiviteit binnen een thema betekenisvol om te buigen.
- De a.s. leraar is vaardig in het nauwkeurig schrijven op papier en (digi)bord wat voldoet aan de schriftcriteria van het onverbonden schrift.

Beoordelingscriterium 2 (schrijfvoorwaarden)

De a.s. leraar zet (kring)activiteiten in die voorwaardelijk zijn voor het schrijfproces.

Kijkpunten

- Er wordt door de a.s. leraar activiteiten ingezet die symmetrische en lateraliserende bewegingen stimuleert.
- Er wordt door de a.s. leraar kringactiviteiten ingezet die onafhankelijke bewegingen met de hand oefent (bijv. éne hand op de knie slaan, andere hand op de schouder).
- Er wordt door de a.s. leraar activiteiten ingezet om met verschillende (gecoördineerde) vingerbewegingen te oefenen. Zoals: translatie-, shift- (schuif) en rotatiebeweging. Zo ook bewegingen vanuit de schouder/ elleboog naar de pols/ vinger door het juiste materiaal in te zetten. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van sensomotorisch materiaal, zoals speelzand, kralen en klei.

Beoordelingscriterium 3 (ondersteuningsbehoeften)

De a.s. leraar is in staat om leerlingen met motorische ondersteuningsbehoeften te signaleren en activiteiten hierop af te stemmen.

Kijkpunten

- De a.s. leraar is in staat om vanuit de motorische ontwikkelingslijn jonge kind naar de beweging van de leerling te kijken en deze te koppelen vanuit de leerlijnen waar de beweging vandaan komt.
- De a.s. leraar is in staat om bij de leerlingen de fijne motoriek te observeren vanuit de aanbods- en registratiedoelen en hier de activiteiten op af te stemmen. Er wordt in de kring door de a.s. leraar met dieren, dingen, liedjes, rijmpjes en verhaaltjes uitgebeeld, die de beweging van de vingers bij de leerlingen stimuleert.
- De a.s. leraar observeert de verschillende pengrepen m.b.v. het observatieformulier en geeft instructie over de juiste pengreep en zithouding vanuit een verhaalvorm, met bijv. een handpop/ vingerpopje.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (verrijken van de (methode)les)

De a.s. leraar richt de les in met het oog op de einddoelen van de groep waarin wordt lesgegeven (aanvankelijk schrijven/ voorgezet schrijven/ handschriftontwikkeling).

Kijkpunten

- De a.s. leraar schrijft de letter en cijfer vormen zoals aangegeven op de actuele letterkaart behorende bij de handschriftmethode die in de klas wordt gebruikt.

- De a.s. leraar kan aan de hand van een les(methode) (hand)schriftonderwijs verzorgen en weet door een gevarieerde aanpak daarbij iets extra's iets van de les te maken. Waarbij het lesdoel niet uit het oog wordt verloren.
- De a.s. leerkracht reflecteert samen met de leerlingen op het geschrevene, waarbij ze de mogelijkheid krijgen eigen en eventueel andermans werk te waarderen en corrigeren vanuit het lesdoel.

Beoordelingscriterium 2 - handschrift hulp

De a.s. leraar analyseert fouten en is in staat de groep te verdelen in handschriftniveaus en geeft handschrift hulp.

Kijkpunten

- De a.s. leraar geeft n.a.v. de geanalyseerde fouten handschrift hulp, bijvoorbeeld ander schrijfmateriaal, gerichte instructie, motorische oefeningen, extra oefenmateriaal (vanuit de handschriftmethode) en sluit aan bij de leefwereld van het kind.
- Wanneer de leerlingen aan het werk zijn, loopt de a.s. leerkracht rond en geeft waar nodig gerichte feedback op het geschrevene, de juiste pengreep en bladligging voor zowel de links als rechtshandige leerling.
- De a.s. leraar is in staat om bij een veel voorkomende fout, klassikaal of in een niveaugroep, met gebruik van het bord/wisbordje, het knelpunt uit te leggen en voor te (laten) doen.

Beoordelingscriterium 3 - schrijfmotivatie

De a.s. leraar is in staat om de schrijfmotivatie tijdens een (methode)les (hand)schriftonderwijs van de leerlingen vast te houden of te vergroten en deze te koppelen aan andere vakken.

Kijkpunten

- De a.s. leraar schrijft zoveel mogelijk op (digi)bord en papier aantekeningen in een representatief leraarschrift met de juiste letter en cijfervormen en strakke verbindingen en weet hiermee de kinderen te motiveren tot het verbeteren van hun handschrift.
- De a.s. leraar is in staat om een lesactiviteit te geven die de belangstelling voor handschrift aanwakkert om ook te (blijven)schrijven met de hand. Bijv. kalligrafie, handlettering, schriftvormen buiten Nederland, mindmap, leren ordelijk aantekeningen te maken.
- De a.s. leraar laat de leerlingen kennis maken met andere/verschillende/uitdagende (schrijf)materialen en (digitale)schrift dragers.
- De a.s. leraar onderkent de waarde van schrijven met de hand voor andere vakken en vaardigheden en weet hiervan gebruik te maken.

Verkeer

Alleen in jaar 1

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leerkracht is in staat om een (methode)les verkeer te geven in en/of buiten de klas en koppelt hieraan de leer- en oefenactiviteiten.

Kijkpunten

- In de les worden er verkeerssituaties vanuit de woon- en school omgeving betrokken.
- Er wordt gebruik gemaakt van (digitale) leer- en hulpmiddelen om inzicht te geven in verkeerssituaties.
- De a.s. leerkracht leert verkeersvaardigheden, kennis en inzicht aan, waarbij de leerlingen leren hoe ze in de praktijk veilig en zelfstandig aan het verkeer deel kunnen nemen.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leerkracht neemt een positieve houding aan om veilig gedrag bij kinderen in het verkeer te stimuleren.

Kijkpunten

- De a.s. leerkracht bespreekt welke verkeerssituaties in hun beleving erg gevaarlijk zijn en welk gedrag daar belangrijk is.
- De a.s. leerkracht is zich bewust van zijn voorbeeldrol en stemt zijn gedrag tijdens en buiten schooltijd daarop af.
- De a.s. leerkracht geeft voorbeelden van hoe de leerling zou kunnen handelen om het verkeersgedrag zo optimaal veilig mogelijk te maken.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar vergroot de kennis bij de leerlingen van verkeersregels en tekens.

Kijkpunten

- De a.s. leerkracht kan tijdens de les de kennis over verkeerregels, borden en tekens direct toepassen.
- De a.s. leerkracht legt verbanden met de aanwezige verkeersborden vanuit de school en- of woonomgeving.

Beeldende vorming

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1 – oriëntatiefase

De a.s. leraar kiest een methodeles van de website Laat maar zien rond een van de in de colleges aangereikte materialen en technieken. Door middel van een oriëntatiefase schenkt de student aandacht aan een pakkende introductie, helpt de kinderen op weg door de inzet van bruikbaar beeldmateriaal en geeft een heldere materiaalinstructie.

Kijkpunten

De kinderen gaan enthousiast aan de slag:

- De a.s. leraar het lesonderwerp spreekt hen aan
- De a.s. leraar ze hebben door beeldmateriaal en gesprek genoeg handvatten om aan de slag te gaan
- De a.s. leraar de techniek is goed uitgelegd; kinderen kunnen snel aan de slag

Beoordelingscriterium 2 – begeleidingsfase

De a.s. leraar geeft in de begeleidingsfase kinderen de ruimte om het aangereikte materiaal te ontdekken en de verschillende technieken van het gekozen materiaal in hun werk toe te passen.

Kijkpunten

- De a.s. leraar stimuleert dat kinderen het aangereikte materiaal uitproberen en verkennen
- De a.s. leraar stimuleert en benoemt eigen vondsten van kinderen
- De a.s. leraar verbindt materiaalgebruik aan expressieve mogelijkheden

Beoordelingscriterium 3 – persoonlijke verwerking

Persoonlijke verwerking: de a.s. leraar stimuleert tijdens de les een persoonlijke verwerking van de opdracht door elk kind en waardeert en benoemt tijdens en na afloop van de les de eigenheid van elk kind in de uitwerking van de opdracht.

Kijkpunten

- De a.s. leraar ondersteunt kinderen om tot een eigen oplossing van de beeldende opdracht te komen
- De a.s. leraar bespreekt het werk na en benoemt daarin wat een werkstuk uniek maakt
- De a.s. leraar bespreekt het werk na en waardeert daarin niet alleen het eindproduct, maar ook het proces er naar toe

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 – oriëntatiefase

De a.s. leraar kiest een methodeles van de website Laat maar zien rond een van de in de colleges aangereikte materialen en technieken. De student stemt het niveau van de les af op het jonge kind, gebruikt de oriëntatiefase om een pakkende en bij de leeftijd passende introductie te geven, helpt de kinderen op weg door de inzet van bruikbaar beeldmateriaal en geeft een heldere materiaalinstructie die afgestemd is op de bij de leeftijd behorende materiaalvaardigheid.

Kijkpunten

De kinderen gaan enthousiast aan de slag:

- het lesonderwerp spreekt hen aan en sluit aan bij het jonge kind
- ze hebben door beeldmateriaal en gesprek voldoende handvatten gekregen om aan de slag te gaan; beeldmateriaal en gesprek sluiten aan bij het jonge kind
- Het niveau van de gekozen techniek sluit aan bij het jonge kind en is zodanig uitgelegd dat de kinderen zonder al te veel belemmeringen aan de slag kunnen

Beoordelingscriterium 2 – begeleidingsfase

De a.s. leraar daagt kinderen uit om materiaal te verkennen en uit te proberen, benoemt en waardeert daarin spelregels en vondsten in het werk van kinderen, om daarmee het beeldend niveau van de klas te stimuleren. Daarnaast begeleidt hij het werkproces van de kinderen door gesprek, ondersteunend beeldmateriaal en materiaalkennis.

Kijkpunten

- De a.s. leraar stimuleert dat kinderen het aangereikte materiaal uitproberen en verkennen
- De a.s. leraar brengt het beeldende niveau van de hele klas omhoog door vondsten van kinderen wbt materiaalgebruik en verbeelding te laten zien en te benoemen
- De a.s. leraar begeleidt het werkproces van kinderen door het stellen van vragen, inbreng van (nieuw) beeldmateriaal en voordoen van materiaalgebruik

Beoordelingscriterium 3 – persoonlijke reflectie

De a.s. leraar stimuleert tijdens de les het werkproces van ieder kind. Na afloop waardeert en benoemt de student samen met de kinderen zowel proces- als productcomponenten in het gemaakte kinderwerk en legt daarin de verbinding naar het pakket van eisen / extern referentiekader.

Kijkpunten

- De a.s. leraar ondersteunt kinderen om tot een eigen oplossing van de beeldende opdracht te komen
- De a.s. leraar bespreekt het werk na, samen met de klas worden een aantal unieke oplossingen besproken
- De a.s. leraar bespreekt het werk na, samen met de klas wordt daarin niet alleen het eindproduct, maar ook het proces er naar toe besproken

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 – oriëntatiefase

Oriëntatiefase: de a.s. leraar kiest een methodeles van de website Laat maar zien rond een van de in de colleges aangereikte materialen en technieken. De student stemt het niveau van de les af op het oudere kind, gebruikt de oriëntatiefase om een pakkende en bij de leeftijd passende introductie te geven, helpt de kinderen op weg door de inzet van bruikbaar beeldmateriaal en geeft een heldere materiaal instructie die afgestemd is op de bij de leeftijd behorende materiaalvaardigheid.

De kinderen gaan enthousiast aan de slag:

- het lesonderwerp spreekt hen aan en sluit aan bij het oudere kind
- ze hebben door beeldmateriaal en gesprek voldoende handvatten gekregen om aan de slag te gaan; beeldmateriaal en gesprek sluiten aan bij het oudere kind
- Het niveau van de gekozen techniek sluit aan bij het oudere kind en is zodanig uitgelegd dat de kinderen zonder al te veel belemmeringen aan de slag kunnen

Beoordelingscriterium 2 – begeleidingsfase

De a.s. leraar daagt kinderen uit om materiaal te verkennen en uit te proberen, benoemt en waardeert daarin spelregels en vondsten in het werk van kinderen, om daarmee het beeldend niveau van de klas te stimuleren. Daarnaast begeleidt hij het werkproces van de kinderen door gesprek, ondersteunend beeldmateriaal en materiaalkennis.

Kijkpunten

- De a.s. leraar stimuleert dat de kinderen het aangereikte materiaal uitproberen en verkennen
- De a.s. leraar brengt het beeldende niveau van de hele klas omhoog door vondsten van kinderen wbt materiaalgebruik en verbeelding te laten zien en te benoemen
- De a.s. leraar begeleidt het werkproces van de kinderen door het stellen van vragen, inbreng van (nieuw) beeldmateriaal en voordoen van materiaalgebruik

Beoordelingscriterium 3 – persoonlijke verwerking

De a.s. leraar stimuleert tijdens de les het werkproces van ieder kind. Na afloop waardeert en benoemt de student samen met de kinderen zowel proces- als productcomponenten in het gemaakte kinderwerk en legt daarin de verbinding naar het pakket van eisen / extern referentiekader.

Kijkpunten

- De a.s. leraar ondersteunt kinderen om tot een eigen oplossing van de beeldende opdracht te komen
- De a.s. leraar bespreekt het werk na, samen met de klas wordt een aantal unieke oplossingen besproken
- De a.s. leraar bespreekt het werk na, samen met de klas wordt daarin niet alleen het eindproduct, maar ook het proces er naar toe besproken

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (oriëntatiefase)

De a.s. leraar ontwerpt zelf een lessenserie rond een van de in de colleges aangereikte kunstenaars. De student gebruikt de oriëntatiefase om de kunstenaar en zijn werk op een bij het jongere kind passende manier bij de kinderen te introduceren, biedt ruimte aan de kinderen om vanuit de kunstenaar een eigen verkennend beeldend proces aan te gaan, waarbij de gekozen technieken aansluiten bij het ontdekkend leren en spelend ervaren van materialen en beelden van het jongere kind.

Beoordelingscriterium 2 (begeleidingsfase)

De a.s. leraar betreft het werk van de gekozen kunstenaar bij de begeleiding en stimuleert het kind daarin om tot eigen beeldend onderzoek en keuzes te komen. Dat kan door het stellen van vragen, inbreng van (nieuw) beeldmateriaal en het voordoen van materiaalgebruik.

Beoordelingscriterium 3 (persoonlijke reflectie)

De a.s. leraar waardeert en benoemt na afloop samen met de kinderen zowel proces- als productcomponenten in het gemaakte kinderwerk en legt daarin de verbinding naar het pakket van eisen / extern referentiekader en het werk van de gekozen kunstenaar.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (oriëntatiefase)

De a.s. leraar ontwerpt zelf een lessenserie rond een van de in de colleges aangereikte kunstenaars. De student gebruikt de oriëntatiefase om de kunstenaar en zijn werk op een bij het oudere kind passende manier bij de kinderen te introduceren, helpt de kinderen op weg in hun eigen beeldend proces door de inzet van bruikbaar beeldmateriaal van de gekozen kunstenaar en geeft een heldere materiaal instructie die afgestemd is op de bij de leeftijd behorende materiaalvaardigheid.

Beoordelingscriterium 2 (begeleidingsfase)

De a.s. leraar betreft het werk van de gekozen kunstenaar bij de begeleiding, stimuleert het kind daarin om tot eigen beeldend onderzoek en keuzes te komen, helpt de kinderen om beeldaspecten, materiaalgebruik en techniek op elkaar af te stemmen. Dat kan door het stellen van vragen, inbreng van (nieuw) beeldmateriaal en het voordoen van materiaalgebruik.

Beoordelingscriterium 3 (persoonlijke reflectie)

De a.s. leraar waardeert en benoemt na afloop samen met de kinderen zowel proces- als productcomponenten in het gemaakte kinderwerk en legt daarin de verbinding naar het pakket van eisen / extern referentiekader en het werk van de gekozen kunstenaar.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Muziek

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1 (zingen van bekende liederen)

De a.s. leraar is in staat om bij de leerlingen bekende liederen (uit de liedlijst van de stagegroep) te laten zingen, daarbij aandacht schenkend aan een gelijke inzet en afsluiting, zuiverheid, maat en ritme.

Beoordelingscriterium 2 (lied aanleren)

De a.s. leraar is in staat om aan leerlingen d.m.v. een goede aanleertechniek een (voor de leerlingen onbekend) lied aan te leren, daarbij aandacht schenkend aan een gelijke inzet en afsluiting, zuiverheid, maat en ritme.

Beoordelingscriterium 3 (een aangeleerd lied verrijken)

De a.s. leraar is in staat om een aangeleerd lied te verrijken met een activiteit uit het domein muziek maken, luisteren of bewegen.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (een lied aanleren en verrijken)

De a.s. leraar kan een lied aanleren m.b.v. een goede aanleertechniek (weggeeftechniek, plaatjestechniek, voorzingen-nazingen of meezingtechniek) en schenkt daarbij aandacht aan een gelijke inzet en afsluiting, zuiverheid, maat en ritme. De a.s. leraar kan het aangeleerde lied verrijken met een activiteit uit één van de volgende domeinen van het klank-vorm-betekenismodel: luisteren, spelen op instrumenten, bewegen. De a.s. leraar sluit hierbij aan bij het niveau van de groep.

Beoordelingscriterium 2 (een klankspel uitvoeren)

De a.s. leraar is in staat om een klankspel met een groep uit te voeren (bij een verhaal of prentenboek), aansluitend bij het niveau van de groep.

Beoordelingscriterium 3 (een complete muzikles uitvoeren)

De a.s. leraar is in staat om een complete muzikles te geven. Deze les bestaat uit een inleiding, een kern en een afsluiting. In elk onderdeel van de les komt er een specifiek domein uit het klank-vorm-betekenismodel aan bod. De a.s. leraar sluit hierbij aan bij het niveau van de groep.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (een lied aanleren en verrijken)

De a.s. leraar kan een lied aanleren m.b.v. een goede aanleertechniek (weggeeftechniek, wegveegtechniek, plaatjestechniek of voorzingen-nazingen) en schenkt daarbij aandacht aan een gelijke inzet en afsluiting, zuiverheid, maat en ritme. De a.s. leraar kan het aangeleerde lied verrijken met een activiteit uit één van de volgende domeinen van het klank-vorm-betekenismodel: luisteren, spelen op instrumenten, bewegen. De a.s. leraar sluit hierbij aan bij het niveau van de groep.

Beoordelingscriterium 2 (een klankspel uitvoeren)

De a.s. leraar is in staat om een klankspel met een groep uit te voeren. Hij kiest voor een duidelijke vorm (bij een verhaal, een hoorspel of klankschema), aansluitend bij het niveau van de groep.

Beoordelingscriterium 3 (een complete muzikles uitvoeren)

De a.s. leraar is in staat om een complete muzikles te geven. Deze les bestaat uit een inleiding, een kern en een afsluiting. In elk onderdeel van de les komt er een specifiek domein uit het klank-vorm-betekenismodel aan bod. De a.s. leraar sluit hierbij aan bij het niveau van de groep.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 (een complete muziekles uitvoeren)

In de les komen tenminste drie domeinen van het KVB-model naar voren (keuze uit: zingen, spelen op muziekinstrumenten, luisteren naar muziek of klank, bewegen op muziek, lezen en noteren van muziek).

Beoordelingscriterium 2 (begeleiding)

De student begeleidt een liedje met een akkoordinstrument (gitaar, ukelele, toetsen).

Beoordelingscriterium 3 (hulp bij brommen)

De student helpt kinderen (die brommen) door middel van stemoefeningen hun stem verder te ontwikkelen. Het gaat dan over met name hoog- laag.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 (een canon eenstemmig aanleren)

De a.s. leraar kan een canon (een nieuw lied) eenstemmig aanleren aan de groep, met aandacht voor de liedleiding en zangkwaliteit.

Beoordelingscriterium 2 (een canon meerstemmig voorbereiden)

De a.s. leraar voert de aangeleerde canon met de groep uit met drie voorbereidende canonoefeningen, waarin behalve zelfstandig zingen ook het luisterend zingen wordt getraind.

Beoordelingscriterium 3 (een canon meerstemmig uitvoeren)

De a.s. leraar voert de canon met de groep meerstemmig uit: in twee of meer partijen (afhankelijk van de gekozen canon) met aandacht voor gelijkheid en zuiverheid.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Bewegingsonderwijs

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar geeft een instructie van max. 2 minuten per vak (een vak is een verdeling in de zaal waar je klas een activiteit uitvoert, de kern bestaat meestal uit drie vakken), waarin het lesdoel (met actief voorbeeld) duidelijk wordt voor de leerlingen.

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar stuurt qua organisatie aan door het noemen van namen van de leerlingen en het benoemen van hun taken m.b.t. organisatie, passend bij de les. Hierbij houdt de a.s. leraar vanuit een centrale positie overzicht op leerlingen in de zaal en berging.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar laat de leerlingen intensief bewegen, waarbij er geen onnodige wachtmomenten zijn.

Kijkpunten zijn niet beschikbaar voor deze criteria.

Jaar 2 jongere kind

Beoordelingscriterium 1 – instructie

De a.s. leraar geeft een instructie van max. 2 minuten per vak (een vak is een verdeling in de zaal waar je klas een activiteit uitvoert, de kern bestaat vaak uit meerdere vakken), waarin het lesdoel (met actief voorbeeld) duidelijk wordt voor de leerlingen.

Beoordelingscriterium 2 – reguleringsdoelen arrangement

De a.s. leerkracht laat de leerlingen categorie 2 (herstellen en aanpassen) van arrangement uitvoeren op een niveau dat aansluit bij de leerlingen (a, b, c of d). In het lesvoorbereidingsformulier is terug te zien welk niveau (2a, b, c, d) van arrangement de a.s. leerkracht wil inzetten.

Kijkpunten

- De leerling kan een veilig bewegingsarrangement helpen inrichten
 - a. helpen bij het opruimen
 - b. helpen bij het klaarzetten
 - c. na precieze instructie zelf klaarzetten en opruimen
 - d. na globale verbale instructie klaarzetten en opruimen
- De leerling kan het arrangement herstellen en aanpassen
 - a. het arrangement op kleine onderdelen herstellen (bijv. omgevallen kegels rechtop zetten)
 - b. met klein materiaal het arrangement uitdagender maken
 - c. herstellen en aanpassen met het oog op veiligheid
 - d. herstellen en aanpassen aan de beweegmogelijkheden van zichzelf en anderen.

Beoordelingscriterium 3 - reguleringsdoelen regelingen

De a.s. leerkracht laat de leerlingen minimaal 1 van de 4 categorieën van regelingen* uitvoeren op een niveau dat aansluit bij de leerlingen (3 t/m 6 a, b, c of d). In het lesvoorbereidingsformulier is terug te zien welk niveau van regelingen de a.s. leerkracht wil inzetten.

Kijkpunten

- De leerling kan handelen volgens afgesproken regels
 - a. zich houden aan de afspraken en (spel)regels.
 - b. een eigen regelovertreding kenbaar maken.
 - c. een mededeelnemer attenderen op regelovertredingen.
 - d. met anderen spelen zonder scheidsrechter.
- De leerling kan afspraken maken over team- en groepsindeling
 - a. een verplichte groepsindeling accepteren.
 - b. even grote groepen samenstellen.
 - c. even sterke groepen (helpen) maken.
 - d. oplossingen aandragen als er verschillende belangen zijn bij groepsindelingen.

- De leerling kan verdelen en wisselen van taken en functies
 - a. meewerken aan functiewisselingen.
 - b. eraan meewerken dat alle kinderen even vaak de functie van deelnemer (beurten) krijgen.
 - c. meewerken aan een rechtvaardige functieverdeling in een groep.
 - d. oplossingen aangeven om functiewisselingen eerlijk te laten verlopen.
- De leerling kan hulpverleners bij bewegingsactiviteiten
 - a. in veilige bewegingssituaties een helpende hand bieden.
 - b. in veilige bewegingssituaties de mate van hulpverlening inschatten (bijvoorbeeld bij handstand).
 - c. in uitdagender bewegingssituaties het bewegingsverloop van anderen ondersteunen (o.a. steungrepen bij hurksprongen).
 - d. in een aantal uitdagender bewegingssituaties het bewegingsverloop gedoseerd ondersteunen.

Jaar 2 oudere kind

Beoordelingscriterium 1 – instructie

De a.s. leraar geeft een instructie van max. 2 minuten per vak (een vak is een verdeling in de zaal waar je klas een activiteit uitvoert, de kern bestaat vaak uit meerdere vakken), waarin het lesdoel (met actief voorbeeld) duidelijk wordt voor de leerlingen.

Beoordelingscriterium 2 – reguleringsdoelen arrangement

De a.s. leerkracht laat de leerlingen categorie 2 (herstellen en aanpassen) van arrangement uitvoeren op een niveau dat aansluit bij de leerlingen (a, b, c of d). In het lesvoorbereidingsformulier is terug te zien welk niveau (2a, b, c, d) van arrangement de a.s. leerkracht wil inzetten.

Kijkpunten

- De leerling kan een veilig bewegingsarrangement helpen inrichten
 - a. helpen bij het opruimen
 - b. helpen bij het klaarzetten
 - c. na precieze instructie zelf klaarzetten en opruimen
 - d. na globale verbale instructie klaarzetten en opruimen
- De leerling kan het arrangement herstellen en aanpassen
 - a. het arrangement op kleine onderdelen herstellen (bijv. omgevallen kegels rechtop zetten)
 - b. met klein materiaal het arrangement uitdagender maken
 - c. herstellen en aanpassen met het oog op veiligheid
 - d. herstellen en aanpassen aan de beweegmogelijkheden van zichzelf en anderen.

Beoordelingscriterium 3 – reguleringsdoelen regelingen

De a.s. leerkracht laat de leerlingen minimaal 1 van de 4 categorieën van regelingen uitvoeren op een niveau dat aansluit bij de leerlingen (3 t/m 6 a, b, c of d). In het lesvoorbereidingsformulier is terug te zien welk niveau van regelingen de a.s. leerkracht wil inzetten.

Kijkpunten

- De leerling kan handelen volgens afgesproken regels
 - a. zich houden aan de afspraken en (spel)regels.
 - b. een eigen regelovertrading kenbaar maken.
 - c. een mededeelnemer attenderen op regelovertradingen.
 - d. met anderen spelen zonder scheidsrechter.
- De leerling kan afspraken maken over team- en groepsindeling
 - a. een verplichte groepsindeling accepteren.
 - b. even grote groepen samenstellen.
 - c. even sterke groepen (helpen) maken.
 - d. oplossingen aandragen als er verschillende belangen zijn bij groepsindelingen.
- De leerling kan verdelen en wisselen van taken en functies
 - a. meewerken aan functiewisselingen.
 - b. eraan meewerken dat alle kinderen even vaak de functie van deelnemer (beurten) krijgen.
 - c. meewerken aan een rechtvaardige functieverdeling in een groep.

- d. oplossingen aangeven om functiewisselingen eerlijk te laten verlopen.
- De leerling kan hulpverleners bij bewegingsactiviteiten
 - a. in veilige bewegingssituaties een helpende hand bieden.
 - b. in veilige bewegingssituaties de mate van hulpverlening inschatten (bijvoorbeeld bij handstand).
 - c. in uitdagender bewegingssituaties het bewegingsverloop van anderen ondersteunen (o.a. steungrepen bij hurksprongen).
 - d. in een aantal uitdagender bewegingssituaties het bewegingsverloop gedoseerd ondersteunen.

Jaar 3 jongere kind

Beoordelingscriterium 1

Loopt 't en lukt 't: de activiteit verloopt soepel en zonder grote onderbrekingen en de kleuters ervaren succes en kunnen actief deelnemen aan bewegingsactiviteiten. Overgangen tussen activiteiten zijn vloeiend en zonder wachttijden, met een organisatie die deelname vergemakkelijkt en speelkriebels oproept. Kleuters kunnen de gestelde bewegingstaken uitvoeren, aangepast aan hun niveau, met ondersteuning om speelkriebels te ervaren.

Kijkpunten

- Zijn de overgangen tussen verschillende bewegingsactiviteiten vloeiend en zonder onnodige wachttijden?
- Is de organisatie zo ingericht dat kleuters gemakkelijk kunnen deelnemen aan de activiteiten zonder lang te hoeven wachten?
- Roepen de opstellingen en materialen speelkriebels op om actief deel te nemen?
- Zijn de bewegingstaken aangepast aan het niveau en de mogelijkheden van de kleuters?
- Ervaren kleuters speelkriebels en worden ze ondersteund bij het uitvoeren van de bewegingstaken?

Beoordelingscriterium 2

Leeft 't: de activiteiten spreken de verbeelding en interesse van de kleuters aan en roepen speelkriebels op. Activiteiten zijn speels, fantasierijk en sluiten aan bij de belevingswereld en interesses van kleuters door verhalen, thema's of spelvormen, en roepen speelkriebels op.

Kijkpunten

- Zijn de activiteiten op een speelse en fantasierijke manier vormgegeven?
- Sluiten de activiteiten aan bij de belevingswereld en interesses van kleuters door verhalen, thema's of spelvormen die hen aanspreken?
- Roepen de activiteiten speelkriebels op?

Beoordelingscriterium 3

Laat 't: Kleuters worden aangemoedigd om zelf initiatief te nemen en te experimenteren. Kleuters krijgen ruimte om zelfstandig te ontdekken en experimenteren met de mogelijkheid om eigen ideeën in te brengen en speelkriebels te ervaren.

Kijkpunten

- Krijgen kleuters ruimte om zelfstandig te ontdekken en te experimenteren met bewegingsmaterialen?
- Moedigt de begeleider kleuters aan om eigen ideeën in te brengen en zelfstandig oplossingen te vinden voor bewegingstaken?
- Ervaren kleuters speelkriebels bij het verkennen en experimenteren?

Jaar 3 oudere kind

Beoordelingscriteria

Geen beoordelingscriteria en kijkpunten voor jaar 3 oudere kind beschikbaar.

Spelbegeleiding jongere kind

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar observeert het spel van de leerlingen in de hoek

Kijkpunten

- De a.s. leraar observeert welk spel de leerlingen spelen
- De a.s. leraar observeert welke handelingen de leerlingen uitvoeren
- De a.s. leraar brengt de essentie van het spel onder woorden

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar maakt contact in het spel van de leerlingen

Kijkpunten

- De a.s. leraar sluit vanuit een rol aan bij het spel van de leerlingen
- De a.s. leraar reageert (non)verbaal op wat de leerlingen zeggen
- De a.s. leraar stelt nieuwsgierige vragen

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar stimuleert het spel van de leerlingen

Kijkpunten

- De a.s. leraar stimuleert initiatieven van leerlingen binnen het spel
- De a.s. leraar stelt open vragen die uitnodigen tot denken, redeneren en communiceren
- De a.s. leraar bedenkt op welke manier hij een bijdrage kan leveren aan het verrijken van de speelse handeling

Jaar 2

Beoordelingscriterium 1

Verkennen: de a.s. leraar observeert het spel van het kind om te begrijpen wat de betekenis van het spel is voor het kind ('snapkijken').

Kijkpunten

- De a.s. leraar neemt de tijd om te kijken en te luisteren naar waar het kind mee bezig is
- De a.s. leraar observeert in welke spelfase de leerlingen zitten
- De a.s. leraar brengt voor zichzelf de essentie van het spel onder woorden

Beoordelingscriterium 2

Verbinden: de a.s. leraar speelt in op het spelverhaal en pakt initiatieven van het kind op

Kijkpunten

- De a.s. leraar zoekt contact en nabijheid in het spel (als speelmaatje)
- De a.s. leraar verwoordt in het spel het handelen van het kind en het eigen handelingen ('doenpraten')
- De a.s. leraar benoemt rollen en handelingen die samenspelen noodzakelijk maken

Beoordelingscriterium 3

Verrijken: De a.s. leraar brengt de spelhandelingen en de taal op een hoger niveau door iets nieuws toe te voegen of iets moeilijker aan te bieden.

Kijkpunten

- De a.s. leraar daagt de leerlingen uit om te verwoorden wat ze denken ('denkpraten');
- De a.s. leraar verdiept het spel door in het spelmoment details of taal toe te voegen
- De a.s. leraar verwoordt zijn handelen ('doenpraten') tijdens het inbrengen van een 'probleem'

Jaar 3

Beoordelingscriterium 1

Verkennen: de a.s. leraar observeert het spel van het kind om te begrijpen wat de betekenis van het spel is voor het kind ('snapkijken').

Kijkpunten

- De a.s. leraar kijkt waar de interesses van de leerlingen liggen en in welke mate ze betrokken zijn op het spel
- De a.s. leraar observeert in welke mate de inrichting van de hoek uitnodigt tot spel
- De a.s. leraar modelt vooraf een spelsituatie (demonstratiespel: vooraf uitspelen)

Beoordelingscriterium 2

Verbinden: De a.s. leraar verbindt zich aan het spel en betreft leerlingen op elkaar.

Kijkpunten

- De a.s. leraar kijkt uitnodigend en pakt initiatieven van het kind op.
- De a.s. leraar is nieuwsgierig en stelt open vragen.
- De a.s. leraar betreft leerlingen op elkaar binnen het spel.

Beoordelingscriterium 3

Verrijken: de a.s. leraar kan spelscenario's verbreden en verrijken en met de leerlingen reflecteren op spel.

Kijkpunten

- De a.s. leraar kan een volgende handeling in het spelverhaal brengen door een open vraag te stellen (bijv. hoe kan dat? - 'denkpraten') of een suggestie te doen.
- De a.s. leraar kan een spelverhaal verrijken door een probleem in te brengen of een nieuw voorwerp/materiaal in te brengen
- De a.s. leraar reflecteert met de leerlingen op het spel.

Begeleiden speel-/ werkles jongere kind

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar zorgt voor een voor de leerlingen betekenisvolle activiteit.

Kijkpunten

- De activiteit sluit aan bij de belevingswereld van de leerlingen
- De leerlingen zijn met plezier bezig met deze activiteit

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar heeft doelen voor de activiteit opgesteld

Kijkpunten

- Binnen de activiteit is een doel zichtbaar
- Binnen de activiteit kunnen leerlingen handelen en ervaren.

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar heeft binnen de activiteit een begeleidende rol

Kijkpunten

- Het is voor de leerlingen duidelijk hoe binnen de activiteit gespeeld/ gewerkt kan worden
- De materialen zijn toegankelijk voor de leerlingen
- De a.s. leraar observeert wat leerlingen doen

Jaar 2

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar laat de activiteit aansluiten bij de sociaal-culturele praktijk, waarmee de activiteit 'betekenisvol' is.

Kijkpunten

- Leerlingen laten betrokkenheid zien op de activiteit (opgaan in de activiteit)
- De leerlingen hebben binnen de activiteit een zekere ruimte voor eigen invulling (autonomie)

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar heeft de activiteit verbonden aan de brede doelen van basisontwikkeling

Kijkpunten

- De a.s. leraar kan de doelen van de activiteit verantwoorden aan de hand van de doelencirkel
- In de activiteit liggen meerdere soorten doelen besloten
- De activiteit biedt ruimte aan de leerlingen om er op hun eigen niveau mee bezig te zijn (competentie)

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar heeft binnen de activiteit een bemiddelende rol

Kijkpunten

- Na zijn observatie vraagt de a.s. leraar door op de activiteit van de leerling
- De a.s. leraar stelt open vragen en laat het kind denken over oplossingen voor 'problemen'

Jaar 3

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar zorgt voor samenhang tussen de verschillende betekenisvolle activiteiten

Kijkpunten

- Activiteiten hebben onderling verbinding met elkaar
- In de activiteiten komen verschillende subthema's aan bod

- In het activiteiten aanbod zitten verschillende soorten materialen

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar heeft de activiteit verbonden aan de brede doelen van basisontwikkeling

Kijkpunten

- Leerlingen laten eigenaarschap en nieuwsgierigheid zien
- Leerlingen kunnen actief handelen, communiceren en redeneren
- Leerlingen werken aan specifieke vaardigheden

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar heeft binnen de activiteit een bemiddelende rol

Kijkpunten

- De a.s. leraar brengt de leerling met deze activiteit in de zone van naaste ontwikkeling
- De a.s. leraar reflecteert om tot een passend vervolgaanbod te komen

Kringgesprek met het jongere kind

Jaar 1

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar nodigt de leerlingen uit hun eigen ervaringen te verwoorden

Kijkpunten

- De a.s. leraar heeft een open en uitnodigende houding
- De a.s. leraar past zijn taalgebruik aan het niveau van de leerlingen aan
- De a.s. leraar nodigt leerlingen uit om eigen verhalen te vertellen

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar laat een actieve luisterhouding zien

Kijkpunten

- De a.s. leraar kijkt leerlingen aan tijdens het praten
- De a.s. leraar vat kort samen wat een kind gezegd heeft
- De a.s. leraar vraagt door met een open vraag

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar hanteert bij het kringgesprek de basale gespreksvaardigheden

Kijkpunten

- De a.s. leraar stimuleert dat leerlingen elkaar kunnen volgen tijdens het gesprek
- De a.s. leraar stimuleert dat leerlingen betrokken zijn op elkaar
- De a.s. leraar laat leerlingen op elkaar reageren

Jaar 2

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar nodigt de leerlingen uit hun eigen ervaringen en gedachten te verwoorden

Kijkpunten

- De a.s. leraar toont begrip en empathie voor de gevoelens en behoeften van de leerlingen
- De a.s. leraar geeft ruimte voor stiltes, zodat de leerlingen voldoende tijd hebben om na te denken
- De a.s. leraar luistert actief, vat samen en vraagt door

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar versterkt bij de leerlingen interactie en het onderlinge contact

Kijkpunten

- De a.s. leraar zorgt ervoor dat alle kinderen de kans krijgen om betrokken te zijn bij het gesprek
- De a.s. leraar moedigt leerlingen aan om op elkaar te reageren en elkaar vragen te stellen
- De a.s. leraar speelt vragen of opmerkingen door naar andere leerlingen

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar differentieert tijdens het kringgesprek

Kijkpunten

- De a.s. leraar stelt vragen vanuit de verschillende niveaus van de taxonomie van Bloom
- De a.s. leraar zet coöperatieve werkvormen in

Jaar 3

Beoordelingscriterium 1

De a.s. leraar laat de leerlingen eigen ervaringen, gedachten en gevoelens verwoorden

Kijkpunten

- De a.s. leraar stimuleert dat leerlingen woorden geven aan ervaringen, gedachten en gevoelens
- De a.s. leraar luistert actief, vat samen en vraagt door
- De a.s. leraar daagt leerlingen uit om te redeneren

Beoordelingscriterium 2

De a.s. leraar versterkt bij de leerlingen interactie en het onderlinge contact

Kijkpunten

- De a.s. leraar kan flexibel inspelen op onverwachte gebeurtenissen of reacties van de leerlingen
- De a.s. leraar moedigt leerlingen aan om op elkaar te reageren en elkaar vragen te stellen
- De a.s. leraar kan leerlingen in tweetallen laten praten/overleggen en hun bevindingen laten delen met de kring

Beoordelingscriterium 3

De a.s. leraar differentieert tijdens het kringgesprek

Kijkpunten

- De a.s. leraar gebruikt technieken die taalontwikkeling stimuleren, zoals herformuleren, uitbreiden van antwoorden, en modellen van goede taalvaardigheden.
- De a.s. leraar daagt sterkere leerlingen uit met complexere vragen.
- De a.s. leraar observeert hoe leerlingen reageren en participeren tijdens het gesprek en gebruikt deze observaties om toekomstige gesprekken te verbeteren.